yöre

AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

ISSN 1302-7077

BATIYA YOL, BALKANLAR'A KAPI, KIRKLARELİ...

Sayı:11 Şubat 2001

.000.000 TL.(KDV Dahil)

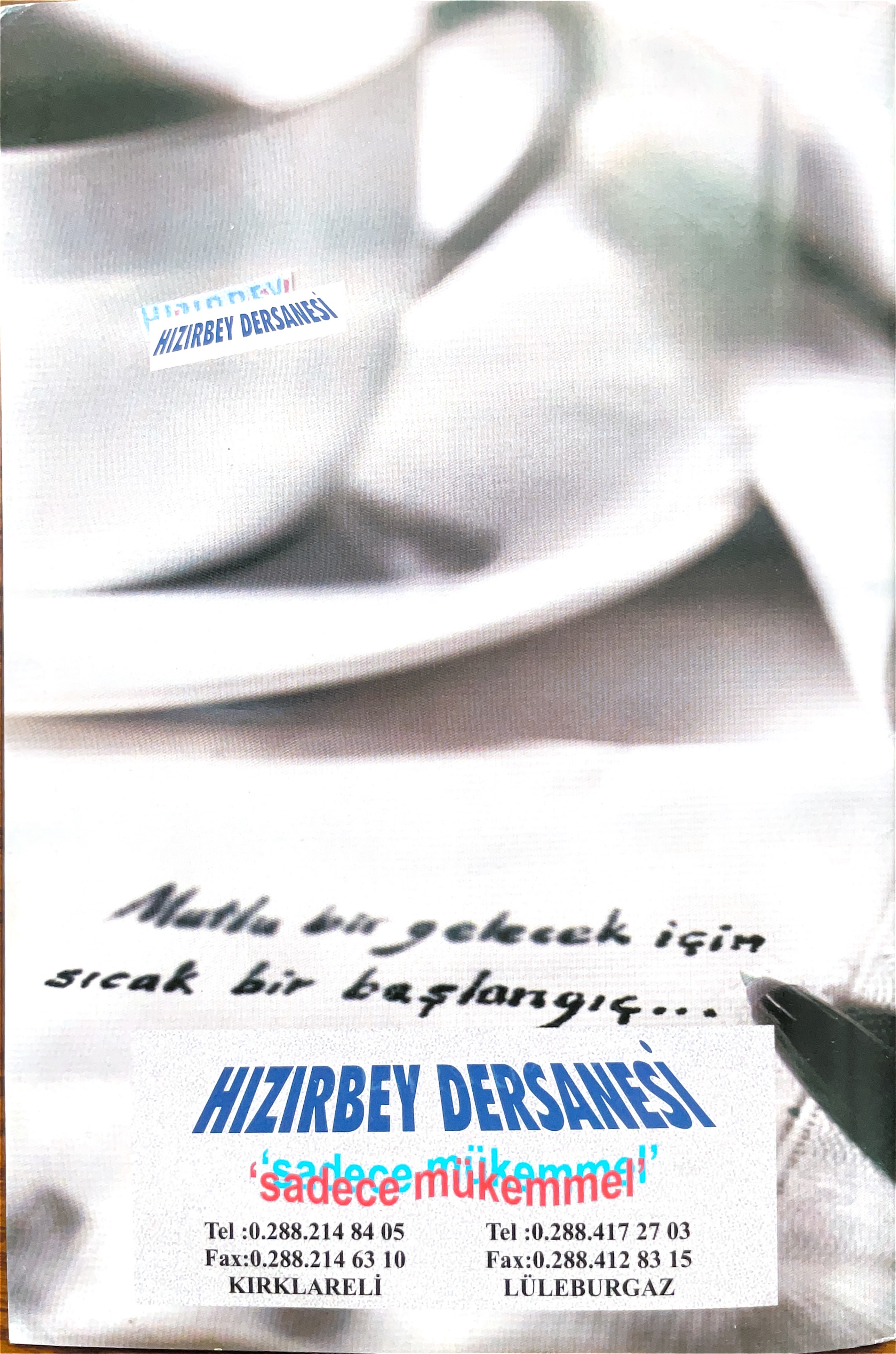
HIZIRBEY DERSANESİ
Nolla bu gelecek için
sıcak bir başlangıç...
HIZIRBEY DERSANESİ
'sadece mükemmel'
Tel :0.288.214 84 05
Fax:0.288.214 63 10
KIRKLARELİ
Tel :0.288.417 27 03
Fax:0.288.412 83 15
LÜLEBURGAZ

yöre
AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ
Sayı:11 Şubat 2001 4 000 000 TL (KDV Dahil)
ISSN 1302-7077
Sahibi ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Ayhan TUNCA

Genel Yayın Yönetmeni
Hüseyin AĞIRSEVEN

Görsel Yönetim
Tunç ÜÇER

Grafik ve Sayfa Tasarımı
Özgür NALBANT

Yayın Koordinatörü
Cavit GÖÇMEN

Editör
Cumhur ÇAĞLARER

Kırklareli Temsilcisi
Nazif Karaçam
Tel:0.288.214 19 56

Dizgi ve Baskı
OLAY Gazetecilik
ve Matbaacılık Hizmetleri
Tahmis Çarşısı Esenkal
İş Merkezi K:3 No:5 EDİRNE
Tel:0.284.213 25 60
Fax:0.284.214 28 44

Yönetim Yeri
Talatpaşa Asfaltı
Ayşekadın
Belediye Lojmanları
Giriş No:9 EDİRNE

ABONE KOŞULLARI
Yıllık :40.000.000-TL
6 Aylık : 20.000.000-TL
Yurtdışı:Yıllık 100 $

ABONELİK İÇİN
Abone Bedelini
128 00 26 No'lu
Posta Çeki hesabına
Ayhan TUNCA adına
yatırabilirsiniz.

İLETİŞİM
Edirne'de Olay Gazetesi
Tel :0.284.213 25 60
Fax:0.284.214 28 44

Cep:0.542.283 23 82
E-mail:ayhan_tunca@hotmail.com

YÖRE KIRKLARELİ'DE

İlk sayıda kendimizi tanıtır ve yöneldiğimiz araştırma alanımızı çizerken, "Yöreye sınırlar koymak zordur, belki de yanlış olur... Biz bu durumu, 'Kalkış noktamız Edirne ve Trakya'dır; alanımız ise ulaşabileceğimiz her yer' biçiminde tanımlamaktan yanayız." demiştik.

Elinizdeki sayı, bu tanımın uygulamadaki ilk örneğidir ve Kırklareli "Kalkış noktası Edirne olan " Yöre'nin ilk durağı durumundadır.

* * *

Hemen belirtmeliyiz ki; bu "ilk"e yönelmemizde, Kırklareli araştırmacısı, yazar, Nazif Karaçam önemli bir etkendir ve Yöre Kırklareli'de kendini tanıtma sü recini Karaçam'la başlatmıştır...Kırklareli Valısı Sayın Ali Serindağ'ın sıcak ve cesaret veren desteğine ulaşarak, Yöre ile tanışmasını gerçekleştirmiş olmak, söz konusu sürecin önemli evresidir.

Diğer yandan aynı evrede, Kırklareli Milli Eğitim Müdürlüğü'nün, Kültür Dergisi Yöre'yi kendi yörelerine kazandırmada gösterdikleri kalıcı çabaya, teşekkür etmeliyiz.

* * *

Önümüzdeki sayılarda tanıtımına ve hedeflerine uyan şekliyle Yöre; illere, ilçelere, beldelere, köylere ve kültür odaklarına dönük çalışmalarına hız verecektir. Çünkü; sınırlarını çizemediğimiz bir büyük alan ve yüzyılların biriktirdiği kültür malzemeleri ile, tanımı henüz yapılamamış, sentezler vardır önümüzde.

İşimiz keyifli; ama zor ve ciddidir...

Bu bilinçle ve ancak ulaşabileceğimiz; Kırklarelili okurlarımıza merhaba diyor, sonraki sayılarda buluşma dileğimizi her sayıda olduğu gibi, şimdi de yineliyoruz.

"EFSANEDEN GERÇEĞE KIRKLARELİ"

NAZİF KARAÇAM

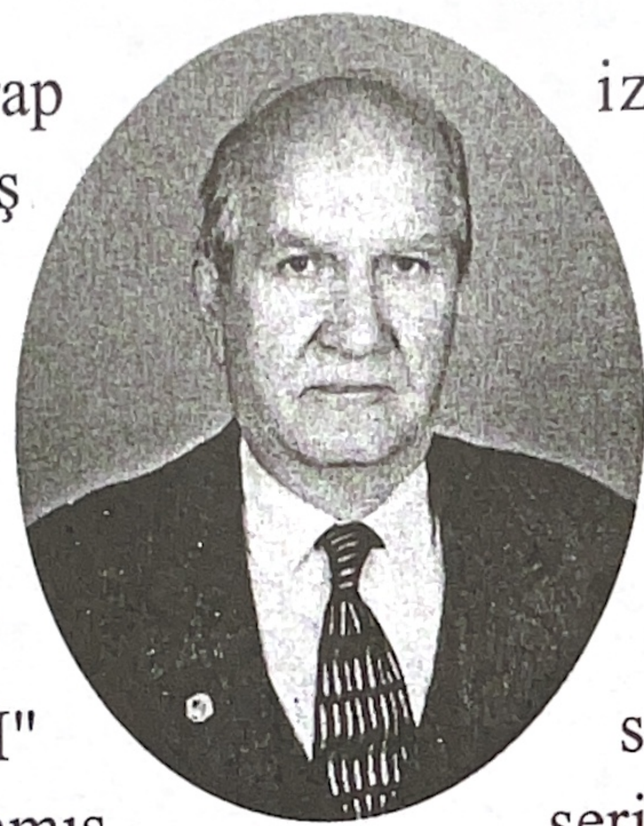

Kırklareli; mitolojide, Şarap Tanrısı Diyonizos'a adanmış yerlerdendir. İnsanlar yaklaşık 8000 yıldan beri burada yaşıyorlar. Ancak burada daha önce de yaşamış "İlk Köylü İnsanlar" vardı. "KIRKLARIN ATASI" da baştan beri bu kutsanmış yerlerde yaşamıştır. Bu nedenle Kırklareli, KUTSAL KENT'lerdendi. Pınarhisar "Sunak Yeri"ydi. "Dünyanın en iyi ve en güzel insanları" buraya gelir, sıcak ve soğuk akan ünlü Tearus Kaynakları'nda şifa ararlardı. Trakyalılar yılda bir kez akarsularda yıkanır, dünya günahlarından arındıklarına inanırlardı. Pers Hükümdarı Darius ününü yaşatmak için diktiği üç sütundan birini Tearus Kaynakları'nda geçirdiği üç günün anısına ayırmıştı. Vize, Roma'nın Eyalet Merkezi'ydi. Kıyıköy(Midye) de oturan Kral Phineus Trakyalılar'ın ve de Roma ünlülerinin falına bakar, onların geleceklerini söylerdi. Karıştıran Kasabası; Hızlı Koşan Tavşanlar'ı ile, ünlüydü. Roma İmparatoru Arkadions'un kendi adını verdiği Lüleburgaz "Dünyanın Öğle Vakti"nden izler taşıyordu. Babaeski, Doğu-Batı Roma'nın Sınırı "Bizans'ın Arka Bahçesi"nde dolaşan Derviş Sarı Saltuk'un mezar yeriydi.

Tarihçiler Kırklareli ormanlarının, ağustos sıcağında insanlara deniz serinliği verdiğini anlatırlardı. Evliya Çelebi; Türk Gölge Oyunu'na adını veren KARAGÖZ'ün Kırklarelili olduğunu, burada büyük salkımlı üzümler yetiştiğini yazıyordu. Bu sebeple Kırklareli "İnce Uygarlıklar ve Kültürler Yeri" diye söylenir. İnsanları nazik ve kültürlü idiler. Helen, Roma, Bizans, Türk-İslâm uygarlığından izler taşır. Dünyanın en eski Mısır ve Mezopatamya mekanlı, inanç kökenli KAKAVA halk kültürü, her yıl, mayıstan sonraki haftada yapılan "Karagöz Kültür Sanat ve Kakava Festivali"nde yansıyıp yankılanır. Bağ Bozumu Şenlikleri, Helva Sohbetleri, av ve yaban hayatı zenginliği, tarihte önemli yer alır. Kırklareli son arkeolojik kazı ve buluntularla, Avrupa Tarihi'ne yeni bir yorum ve boyut getirmekte olup, bu durum, uluslararası çevrelerce de kabul görmektedir.

ARKEOLOJİK KAZILAR IŞIĞINDA KIRKLARELİ'NİN TARİH ÖNCESİ

Trakya'da arkeolojik girişimler Atatürk'ün direktifiyle başladı.

Kırklareli yöresinde, bilimsel nitelikten uzak, kazı çalışmaları 1800'lü yıllara gitse de, asıl uygulamanın başlaması, Atatürk'ün direktifi ile, 1936 yılında, gerçekleşmiştir. Aslında bu girişim Trakya'ya dönüktür ki, Kırklareli'yi Trakya tarihinden ayrı düşünemeyiz.

Bilim adamı Arif Müfit Mansel'in saygın payının anılması gereken ve Alpullu'nun 5 km. uzağında Sinanlı Köyü mezarlığında, sonuçsuz kalan, girişimden sonra, 1937'de Lüleburgaz'a 4 km. ötede Umurca tümülüslerinde süren çalışmalar, Vize'ye kaydırılmıştır.

1939'da Kırklareli civarı ve Vize'de süren arkeoloji çalışmaları tıkanmış; bir ara, Semavi Eyice ve kısmen Nezih Fıratlı tarafından, 1960 yılında, yeniden gündeme getirilmiştir.

1980'liyıllar, arkelojide, atılım dönemidir ve bu yıllarda Prof. Dr. Mehmet Özdoğan tarafından başlatılan Türkiye Trakyası Araştırmaları halen devam etmektedir.Bu çalışmalar sırasında, Kırklareli'nin Taşlıcabayır Mevkii'nde tahrip edilmiş ve MÖ 2.binin sonlarına ait olduğu anlaşılan tümülüste ele geçen eserler, Edirne Müzesi'ne gönderilmiştir.

Kırklareli Müzesi 1991 yılında kurulduğunda tümülüs araştırmaları artmış; 1992'de, Pınarhisar'ın İslambey Köyü yakınlarında İslambey tümülüsü, 1993'te Alpullu yakınlarında Düğüncülü Höyüktepe tümülüsü, kazılmaya başlanmıştır.

1995 yılında, Kırklareli Müzesi öncülüğünde ve Zülküf Yılmaz başkanlığında Trakya Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi bölümü öğrencilerinin katılımı ile Vize Çömlektepe Höyüğü kazısı üç yıl sürmüş; Türkiye Trakyası'nın bilinen tek antik tiyatrosu önemli ölçüde açığa çıkarılmış, çok değerli buluntulara ulaşılmıştır.

Daha sonra; Vize'nin Çakıllı Tümülüs'ünde kurtarma çalışmaları yapılmış ve yine 1999'da, aynı yerde, bilgi ve belgelere ulaşılmıştır.

Neolitik ve Kalkoletik Dönem'den Pişmiş Toprak Eserleri

Yündolan C Tümülüsü hafriyatında Kırklareli'nin M.Ö. 5. ve 4. yy. dönemlerine ilişkin önemli bilgi ve belgeler elde edilmiştir.

Yündoğan C Tümülüsü

Günümüzden yaklaşık 7800 yıl önce Badem yağı kullanır, iki tür buğday ekerlerdi.

İl merkezinin üç km. güneyinde Aşağıpınar'da, 1993 yılında başlatılan kazılarda, 1999'a kadar, 3 bin metrekarelik bir alan ortaya çıkarılmıştır. Buradaki kazılarda şimdiye kadar rastlanan en eski kültür katı, M.Ö. 5800 yıllarına tarihlenmektedir. Bu yıllarda Aşağıpınar insanlarının iki tür buğday, arpa, burçak, mercimek ekip biçtikleri; ayrıca, muhtemelen yağı için, badem depoladıkları anlaşılmaktadır.

Ayrıca bu dönemde, domuz, koyun, keçi, sığır ve geyik gibi av hayvanlarıyla beslendikleri de söylenebilir.

Aşağıpınar'daki insanların çiftçilik yanında bazı zanaatlarla uğraştıkları anlaşılmaktadır.

Bunların en ilginci, kuzeydeki dağlık bölgeden getirilen doğal bakıroksit işlikleridir.

Yine buradaki buluntuların en önemlileri kilden yapılmış heykelciklerdir. Bunların nazarlık olarak kullanıldıkları sanılmaktadır.. Ayrıca 2. yapı katında bulunan ilginç bir kapla birlikte ortaya çıkan buluntular, dönemin dinsel inanışlarına da ışık tutar niteliktedir.

Diğer taraftan; ortaya çıkan çanak ve çömlek, daha çok, Balkan kültürü ile benzerlik göstermektedir.

Doğu Trakya'da; bu dönemde büyük bir olasalıkla GÖÇEBE ÇOBAN KAVİMLER'in yaşadığı anlaşılmaktadır.

Balkanlarda insanlar çoban ve göçebelik dönemindeyken, Kırklareli yöresi, kent devletleri sürecindeydi

Aşağıpınar'a 300 m. uzaklıktaki Kanlıgeçit kazıları da Prof.Dr. Mehmet Özdoğan tarafından 1994'te başlatılmıştır.

İlk Tunç Çağı'na (M.Ö. 3.bin yıla) tarihlenen bu yerleşim alanı yavaş yavaş kent devletlerinin oluştuğu bir süreci temsil etmektedir.

Bu dönemde; Balkanlarda ise, daha çok, göçebe ve çobanlığa dayalı bir yaşamın sürmekte olduğu bilinir.

Anadolu yerleşmeleri ile benzeşen Kanlıgeçit yerleşmesinde, taş sur ile çevrili bir iç kale ile bunun etrafında yayılmış aşağı şehir bulunur.

Adeta Truva 2'nin küçük kopyası gibi görünen bu yerde, yerli çanak çömleğin yanı sıra, Anadolu'dan ithal edilmiş çok sayıda kap bulunmuştur.

Kırklareli yöresi, insanlık tarihine imza koyacak birikimlerin büyük bir deposudur.

Sonuç olarak, Kırklareli ve yöresinde, insanların tarih öncesine ilişkin yaşamları ve dönemin kültürel zenginlikleri konusunda ulaşılan bilgiler yeterli değilse de önemlidir. Şu ana kadar yapılan araştırmalar ile, Kırklareli çevresinde, örneğin Kanlıgeçit'te, M.Ö. 2400 yıllarında bir Anadolu koloni birimi kurulduğu ve koloninin M.Ö.2100-2000 yıllarında geçirdiği bir yangına kadar sürdüğü anlaşılmaktadır.

Yine anlaşılmaktadır ki; bu yıllardan sonra, yaklaşık bin yıl boyunca, Kırklareli çevresinde bir daha yerleşme olmamış, sonraki ilk iskan M.Ö. 1100 yıllarında başlamıştır.

Bu güne kadarki araştırmalarla; Neolitik dönemden Helenistik döneme kadar, (M.Ö.5800-300) pişmiş toprak, kemik, taş ve metal buluntular elde edilmiştir.

Kırklareli yöresinin sahip olduğu tarih öncesi birikimle, insanlık tarihine ışık tutacak bir potansiyeli taşıdığını ve adeta, bilimsel yeni bilgi ve yorumlara imza koymaya hazır, bir güç deposu olduğunu söyleyebiliriz.

Kalkolitik Dönem'den Oturan İnsan Biçimli Kap

TARİH ÖNCESİNİN KIRKLARELİ'DEKİ ÖNEMLİ TANIKLARI: HÖYÜKLER, TÜMÜLÜSLER, DOLMEN VE MENHİRLER...

Höyükler, eski insanların köy ve şehirleridir.

Günümüzde çoğunlukla küçük birer tepe şeklini almış olan antik köy ve şehirlere; höyük adı verilir.

Kırklareli yöresinde, şu ana kadar dikkat çeken ve önemli sayılanları; Aşağıpınar ve Kanlıgeçit höyükleridir.

Bir başkası; Aşağıpınar yakınlarındaki Tilki Burnu yerleşim alanıdır ve burada gerçekleştirilen kısmi bir çalışmada, M.Ö 4000'lere varan iskan saptanmıştır.

Yine il merkezi yakınlarında, Helvacı Şaban ve Koyunbaba höyükleri bulunur ve buralarda yüzeysel araştırmalar yapılmıştır.

Bunlardan başka, çeşitli mağaralarda da yerleşim izlerine rastlanmakta olup, bunlardan en önemlisi, Kırklareli Merkez İlçeye bağlı Kayalı Köyü yakınlarındaki Bedre Mağarasıdır.

Bu mağara; M.Ö. 2.binin sonlarına kadar, iskan edilmiştir.

Tümülüsler, içlerinde mezar bulunan tepeciklerdir.

Kırlareli il sınırları dahilinde şu ana kadar 92 adet tümülüs tescil edilerek koruma altına alınmıştır. Küçük boyutlu tümülüslerle birlikte, il sınırları içinde 200 den fazla olduğu saptanmış; yakın bir geçmişe kadar, yok edilenlerle birlikte 400'lere ulaştığı anlaşılmıştır.

Genel olarak tüm Trakya'ya örnek teşkil edecek çeşitliliğe sahip olan Kırklareli tümülüslerinin, M.Ö. 14-13. yüzyıllardan M.S. 3. yüzyılın başlarına kadar sürdüğü belirlenmiştir.

Tümülüslerin erken safhası: Dolmenler.

Kırklareli'nin kuzey-kuzeybatı dağ yamaçlarında ve bu yamaçlara yakın ova eteklerinde sıralanırlar.

Bölgede "kapaklı kaya" olarak da anılan dolmenler, yekpare yassı taşlardan, basit oda şeklinde yapılmış anıt mezarlardır.

Edirne'nin Lalapaşa ilçesi merkez olmak üzere, bir hat halinde Kırklareli'nin Demirköy ilçesi yakınlarına kadar olduğu saptanan dolmenler, M.Ö. 1300-800 arasında kullanılmıştır.

Bu anıtsal yapıların bir bölümü, kısmen sağlam olarak Kofçaz, Demirköy, Kadıköy, Kula, Geçitağzı, Kapaklı ve

Megalatik (Büyük taş) dikili anıtsal mezar taşları: Menhirler

Kırklareli ve yakın çevresinde çok sayıda görülmektedir. Örneğin; Kırklareli Merkez'de, Erikler, Değirmencik, Ahmetçik köyleri ve Lüleburgaz ilçesinde görülebilirler.

TRAKLAR'DAN OSMANLILAR'A... TARİHSEL NOTLAR

Trakların, batıda Vardar Ovaları ve bugünkü Makedonya içlerinden, doğuda Karadeniz kıyıları, kuzeyde Tuna Boyları'ndan güneyde Kuzey Ege kıyılarına kadar yayıldığı genel olarak kabul edilir.

Kırklareli'nin bulunduğu yöre,Trak kültürünün merkezi durumunda ve bu kimliği uzun süre koruyan konumdaydı. Trak kültürü ise, Trakya'ya girmeden önce bir takım sentezler sonucu olgunlaşmış ve son şeklini M.Ö. 1000 yıllarında almıştır.

M.Ö. 8.ve 7. yüzyıllar, dış etmenlerin Trakya yaşamına etkin biçimde yansıdığı süreci başlatır. M.Ö. 7. yüzyılda İskitler ile Traklar arasında kız alıp vermeye varan yaklaşmalar görülür. Yunanlar bu etkileşimde önemli yer alırlar ve M.Ö. 6. yüzyıl Yunanlarla Traklar arasında en aktif ilişkilerin yaşandığı dönemdir. Bu dönem lüks denebilecek bir ticareti ve bağlı olarak paranın göründüğü yılları da kapsar.

Ayrıca; bu dönemde, Kırklareli bölgesini denetleyen Trak kabileleri

kendi adlarıyla belirginleşmeye başlar:Thynler, Astailer, Melanditler, Nipsalar, gibi...

Sonra; M.Ö. 513-512 döneminde, fazla etkili olmasalar da, Persler'i görürüz. M.Ö. 479'da yenilip Trakya'yı boşaltırlar ki; bu yıllar, ilk büyük Trak devleti sayılan Odrisler tarafından yönetilmiş; fakat bölgenin tamamına tam olarak hakim olamamışlardır. M.Ö. 358'de Atinalılar, bir iç çatışmadan yararlanmak isterler; fakat, Kenepses'in direnişiyle karşılaşırlar. M.Ö. 341 ise; Makedonya hakimiyetinin, Doğu Trakya ve Marmara Denizi kıyısına, tam anlamıyla, yerleştiği yıldır.

M.Ö. 280 yılında; Galatlar, kurdukları krallıkla (Tyllis) bu topraklar üzerinde 60 yıl hüküm sürer. Ancak, herşeye rağmen, direnebilme gücünü taşıyabilen Traklar, bu krallığı ortadan kaldıracaklardır. M.Ö. 188'de Romalılar'ın adı buralarda duyulmaya başlar. M.Ö. 166'daki Abdera Antlaşması ile Odris hakimiyeti kaybolur. Önemli Roma ve Trak mücadelelerin ortaya çıktığı M.Ö. 100. yıl dolaylarında, yörede başkenti bu günkü Vize (Bizye) olan bir krallığın mevcut olduğu görülür.

M.Ö.'yi M.S.'ya bağlayan bir dönemi de buralarda temsil eden Vize başkentli Trak krallığı, M.S. 41-54 yılları arasında Roma kralı olan Claudius tarafından Roma'ya bağlanmış, yönetim merkezi bu günkü Marmara Ereğlisi'ne kaydırılmıştır.

Kuşkusuz, böylece bölgede Trak hakimiyeti sona erse de, Traklar'ın kültürel kimliği uzun süre varlık gösterecektir.

M.S. 378, Gotların, Kırklareli ve Edirne bölgesine, Trakya tarihindeki en büyük ilk istilayı yaşattığı bir dönemdir. İzleyen yıllarda; yaşanan olumsuzluklar, yarı özgür duruma gelmiş olan köylülerin yeniden köleci üretim biçimini yaşamalarına yol açmıştır.

Roma İmparatorluğu'nun M.S. 395'te Doğu ve Batı Roma olmak üzere ikiye ayrılmasından sonraki yıllarda Kırklareli yöresi; Hunlar, Avarlar,Onoguşlar (Türk Bulgarları), Uzlar, Peçenek Türkleri gibi pek çok devletin istilasıyla karşı karşıya kalmıştır. 802-811 yılları arasında Bizans İmparatoru I Nikephoros, Anadolu'dan bir kısım çiftlik sahibini ve halkı Kırklareli yöresine yerleştirmiş; Bulgar Kralı Simcan döneminde, 913-924'te Kırklareli toprakları iki kez istilaya uğramıştır.

1190'da ise Haçlılar Bizans topraklarına girdiğinde Kırklareli işgal edilmiş, 1264'te Bulgarlar ve Tatarlar tarafından yağmalanmıştır.

Bizanslıların çöküş döneminde ve Osmanlıların buralara yöneldiği yıllara yakın dönemde ise Trakya Katalonlar'ın baskın ve işgalleriyle karşı karşıya kalmıştır.

Sonuçta, Kırklareli ve yöresinin, Traklar'dan Osmanlılar'a kadarki 2000 yılı aşan dönem içinde, pek çok savaş ve istila yaşadığını, çok değişik ırk ve millete adeta harman yeri olduğunu ve bir sentezi temsil ettiğini söyleyebiliriz.

Not: Traklardan Osmanlılara... Tarihsel Notlar'ın yazımında "Kırlareli 2000"den yararlanılmıştır.

OSMANLILAR VE SONRASI

I Murat Kırklareli'yi 1367-1372 yılları arasında fethetti

Tıpkı Edirne gibi Kırklareli de Osmanlılar tarafından kesin alınışı konusunda, farklı tarihlerle anlatılır. Örneğin bu konu için, bir ansiklopediye başvurulursa (Ana Britannica) 1361 tarihi, Kırklareli'nin Osmanlılar tarafından fetih yılı olarak verilir. Başka yerlerde, değişik tarihlerle de karşılaşılabilir.

Bu konuda, şimdilik kabul gören anlatım, şu şekilde yapılmaktadır:

"Kırklareli'nin fethi tarihini günümüz kaynaklarına dayanarak, kesin ve doğru şekliyle söylemek olanaksızdır. Bununla birlikte, Kırklareli'nin, Edirne'den sonra, I Murat döneminde ve doğrudan Padişahın kumandanlığı altında, büyük bir olasalıkla, 1367-1372 yılları arasında fethedildiği söylenebilir."

Kırkkilise 1924'te Kırklareli oldu

Osmanlılar döneminde, bu şehire Kırkkilise denilişi konusunda da farklı yaklaşımlar bulunmasına karşın; Kırk Azizler Kilisesi anlamındaki Saranta Eklesiai'den Kırkkilise'ye çevirildiği görüşü, genellikle, kabul edilir.Ancak Kırklareli'nin "ÜZÜM KASABASI", "MEYVE CENNETİ"anlamına gelen isimleri de vardır.

Kırkkilise; Kırklareli Milletvekillerinden Fuat Umay'ın TBMM'ne verdiği bir teklif doğrultusunda, 20 Aralık 1924'te, 537 sayılı Kanunla, Kırklareli adını almıştır.

Kırklareliler Padişah için 220 koyun, dört beygir beslemekle yükümlüydü.

İlk yıllarda Vize Sancağı'na, sonra, 17. yüzyılın ilk yarısında, Özi Eyaleti'ne, daha sonra da Edirne'ye bir kaza olarak ve Sancak biçiminde bağlanmıştır.

1530'da şehirde toplam 302 hane ve 66 mücerret (tek,yalnız) yaşıyordu. 1641'de hane sayısı 352 idi ve 1529'da tahmini nüfus 2000-2200 civarındaydı.

16. ve 17. yüzyılda, Kırklareli'nin İstanbul için, her yıl 220 koyun beslemekle yükümlü olduğu ve İstanbul'dan Bulgaristan'a gidilmesi durumunda, kullanılmak üzere, dört adet Menzil beygiri beslemek zorunda bulunduğu bilinir.

Osmanlılar döneminde Kırklareli dört yabancı işgali yaşadı

Kırklareli Osmanlılar döneminde, ilk yabancı işgalini, fethedilmesinden yaklaşık 460 yıl sonra, 1828-1829 Osmanlı Rus savaşı döneminde yaşamıştır.

Bu ilk Rus işgalidir ki; İkinci Rus işgali, halkımızın 93 Harbi dediği 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'nda gerçekleşti.

Kırklareli 30 Ekim 1912'den 30 Temmuz 1913'e değin Bulgar işgalinde kaldı.

Dördüncü işgal ise Kurtuluş Savaşı döneminde yaşandı ve Yunanlılar 26 Temmuz 1920'de Kırklareli'yi işgal ettiler. 15 Ekim 1922'de önce Fransızların denetiminden sonra 10 Kasım 1922'de kesin kurtuluşuna kavuştu.

COĞRAFYA

Kırklareli;Türkiye'nin kuzeybatısı, Marmara Bölgesi'nin Trakya kesiminde yer almaktadır. Dünyadaki konumu itibariyle 41 derece , 13 dakika, 34 saniye ve 42 derece 05 dakika, 03 saniye kuzey enlemleri ile 26 derece 54 dakika, 14 saniye ve 28 derece 06 dakika 15 saniye doğu boylamları arasında bulunur.

KUZEY

BULGARİSTAN

★İl coğrafyasının % 48'ini dağlar oluşturur.

★En önemli yükselti Yıldız (Istranca) Dağlarıdır.

★Karadenize paraleldir; Bulgaristan sınırında başlar, Duru Gölü'ne kadar uzanır.

★Bu dağların en yüksek tepesi olan Mahya (1031m.) Kırklareli Demirköy arasındadır.

★Diğerleri: Karamanbayırı (986m.), Boyunduruk (958m.), Fatmakaya (901m.), Paraşüt (877m.), Sivri (851m.), Kale (846 m.) Tepeleridir.

★Ovalar "Ergene Ovası" başlığı altında toplanır.

★Akarsuları: Ergene Irmağı ve Paşaköy, Soğucak, Lüleburgaz, Babaeski (Şeytandere),Teke, Deringeçit, Bulanık, Pabuç-Kazan, Rezve dereleri.

★Göller: Erikli, Mert (Kocagöz),Saka, Hamam, Pedina.

★Göletler: Ataköy, Bayramdere, Deveçatağı, Ceylan köy ile Kırklareli Baraj Gölü, Armağan, Kayalı baraj gölleri

EDİRNE

KARADENİZ

TEKİRDAĞ

İLÇELER, BELDELER, KÖYLER...

Osmanlılar zamanında Edirne'ye bağlı mutasarrıflık (Kaymakamlık) olan Kırklareli, Cumhuriyet'in ilanı üzerine, 1924 yılında il olmuştur.

İlin sekiz ilçesi, 26 belediyesi, 177 köyü vardır.

Kırklareli şehir nüfusu 53.673'tür. Merkez ilçe köyleri ile birlikte 80.962'dir. Köylerde 27.289 kişi yaşamaktadır (1997Sayımına göre). Şehir merkezinde 16 İlköğretim Okulu'nda 6.997 öğrenci okumakta, 291 öğretmen görev yapmaktadır. Geçmişte Kırklareli Hardaliyesi (üzüm şırası) ve Büyük Salkımlı Üzümleri ve Meyve Cenneti olmakla ünlüydü.

İnece, Kavaklı ve Üsküp, Merkez İlçe'ye bağlı belde belediyeleridir. Kavaklı Kasabası son yıllarda, sanayileşme ile dikkat çekmektedir. Hafif Müzik Sanatçısı Candan Erçetin, Şair İsmail Alabayırlı İnece'nin yetiştirdiği kişilerdir. Üsküp Kasabası ise bugün dahi üzüm, şarap ve hardaliyesi ile ünlüdür. Geçmişte Trakya'nın en büyük kilisesi bu kasabada idi.

Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu ve Çocuk Yuvaları Kurucusu İstiklâl Madalya'lı, Eski Milletvekili Dr.Fuat Umay, Başbakanlık Arşiv Genel Müdürü Şair Halil Tekin Bucaklı, Halk Kültürü Araştırmacısı, Şair, Yazar ve Müzikolog Vahit Lütfi Salcı, dünya müzik bariyerlerini yıkan vurmalı çalgılar sanatçısı Burhan Öçal, Kanun Sanatçısı ve Bestekar Göksel Baktagir, Şair-Yazar Selahattin Demiraco, Şair Desinatör Ali Eryılmaz, Tiyatro Sanatçısı ve Sunucusu Nurseli İdiz, Tiyatro ve Ses Sanatçısı Işıl Yücesoy, Kırklareli'nin yetiştirdiği kişilerden bazılarıdır ve Havsalı Şair Mülayim Tirfil de Kırklareli'de yaşamaktadır.

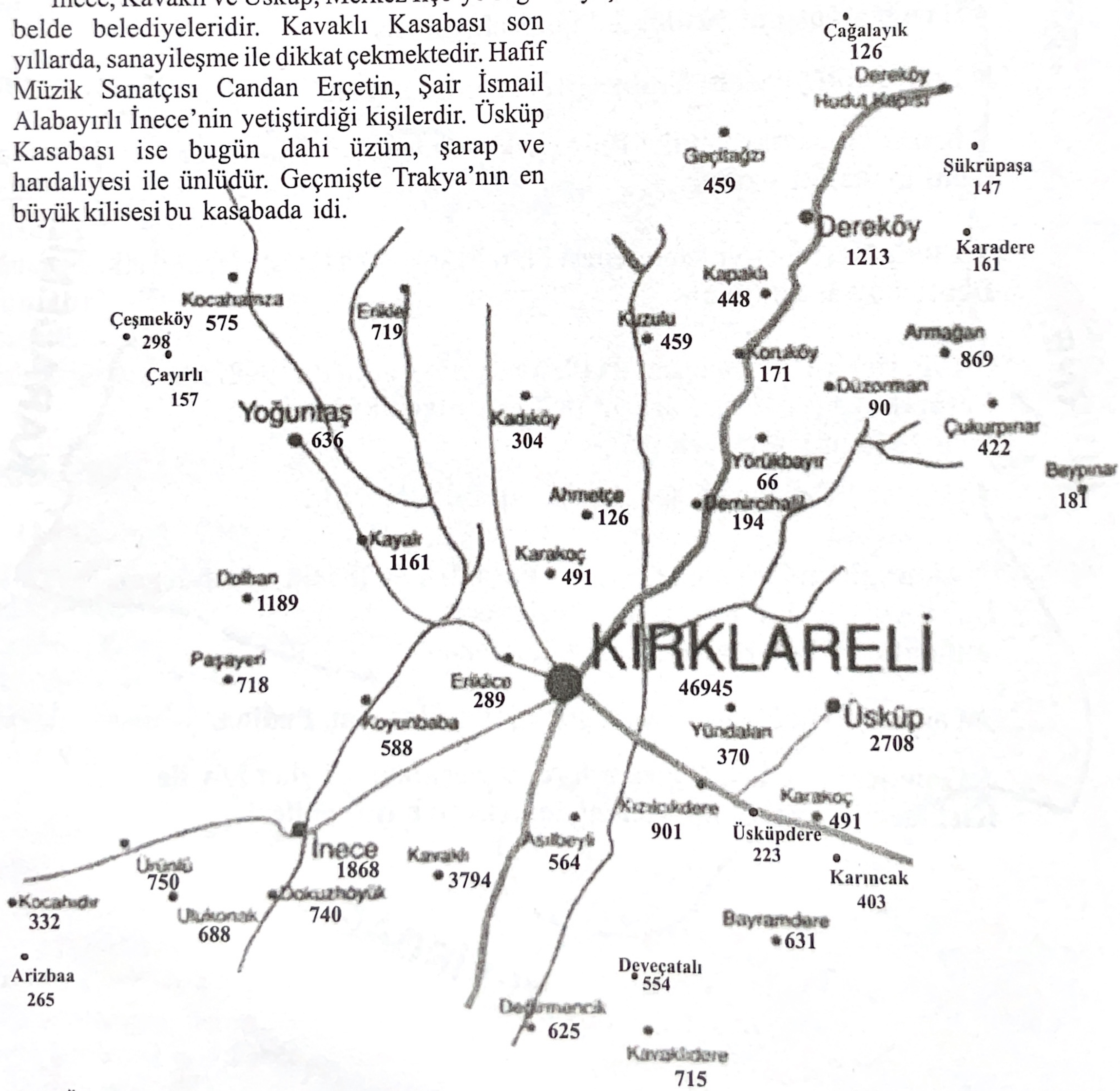

LÜLEBURGAZ

1361 yılında I Murat tarafından Osmanlı topraklarına katılmış; 1912 tarihinde Bulgarlar, Birinci Dünya Savaşı sonrasında önce Fransızlar, daha sonra Yunanlar tarafından işgal edilmiştir.

Lüleburgaz Kırklareli'nin en hızlı kentleşen ve sanayileşen ilçelerinin başında gelmektedir. Belediye teşkilatı 1923 yılında kurulmuştur. Ahmetbey, Evrensekiz , Karıştıran ve Sakızköy belde belediyeleri vardır. Bugün kent nüfusu 79.145, köylerde yaşayan nüfus ise 39.725'tir. Lüleburgaz İlçesi'nin toplam nüfusu (1997 Nüfus Sayımı'na göre) 118.870'tir. Sanayinin yoğunlaştığı bir ilçe'dir. 1908 İkinci Meşrutiyet'in ünlü Milli Eğitim Bakanı Emrullah Efendi, sinema, tiyatro sanatçısı şair Cahit Irgat, sinema sanatçısı Murat Soydan, şair Nesrin Gabralı, şair ve yazar Mehmet Başaran bu ilçeden yetişmişlerdir. Merkezde 14 okulda 11.505 öğrenci okumaktadır. Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti önderlerinden Şevket Ödül buralıdır. Şevket Ödül, Atatürk'ün talimatı ile Edirne Kırkpınar Güreşleri'ni modernize eden kişidir. Ünlü Ressam Prof.Dr. Basri Erdem ilçenin Akçaköy'ündendir.

BABAESKİ

Birinci Murat döneminde 1362'deBizanslılar'dan alınan Babaeski Kırklareli'nin üçüncü büyük ilçesidir. Kırklareli'nde en eski belediye teşkilatına sahip (1854) yerleşim merkezidir. İlk Belediye Başkanı Bedreli Tahir

Efendi'dir. 1997 sayımına göre kent nüfusu 25.610'dur. Alpullu, Mandıra, Karahalil ilçenin belde belediyeleridir. 1924'te ilçe olan Babaeski'nin köyleri ile birlikte toplam nüfusu 54.123'tür. 1997 Nüfus Sayımı'na göre bu sayının 28.513'ü köylerde yaşamaktadır. İlçe merkezinde 6 okul bulunmakta, 3.392 öğrenci okumaktadır. İlçe her yıl yapılan Tarım Festivali ile ünlenmiştir. İlçenin Babaeski (Eski Baba) adı Derviş Sarı Saltuk'un mezarının burada bulunmasından ileri gelmektedir. Araştırmacı Yazar Nazif Karaçam'ın yazdığı "Efsaneden Gerçeğe Kırklareli" kitabında bildirdiğine göre; ünlü Hıristiyan Azizlerinden Aya Nikolous'un (Noel Baba'nın) da mezarı Babaeski'de bulunmaktadır.Bir söylenceye göre önce Baba-i Atik olan ismi, Fatih'in ziyaretiyle Babaeski'ye dönüştürülmüştür.

"YETMİŞLİK BİR SUBAYIN HATIRALARI" gibi birçok savaş kitabının yazarı, Milli Mücadele komutanlarından, eski Büyükelçi Rahmi Apak, halen Fas Büyükelçisi Prof. Dr. Hüseyin Pazarcı, Babaeski'nin yetiştirdiği önde gelen kişilerdir. Tanınmış Ressam Serap Demirağ Alpullu'dan yetişmiştir. Alpullu, Cumhuriyetin ilk şeker fabrikasıxna sahip olmakla tanınmıştır.

VİZE

Tekirdağ'ın Saray ilçesi ile İstanbul'un sınır komşusu olan Vize, 1362 yılında Türklerin eline geçmiştir. 1912 Balkan Savaşında Bulgar, 10 Ağustos 1922 de Sevr Antlaşmasıyla Yunan işgaline uğramıştır.

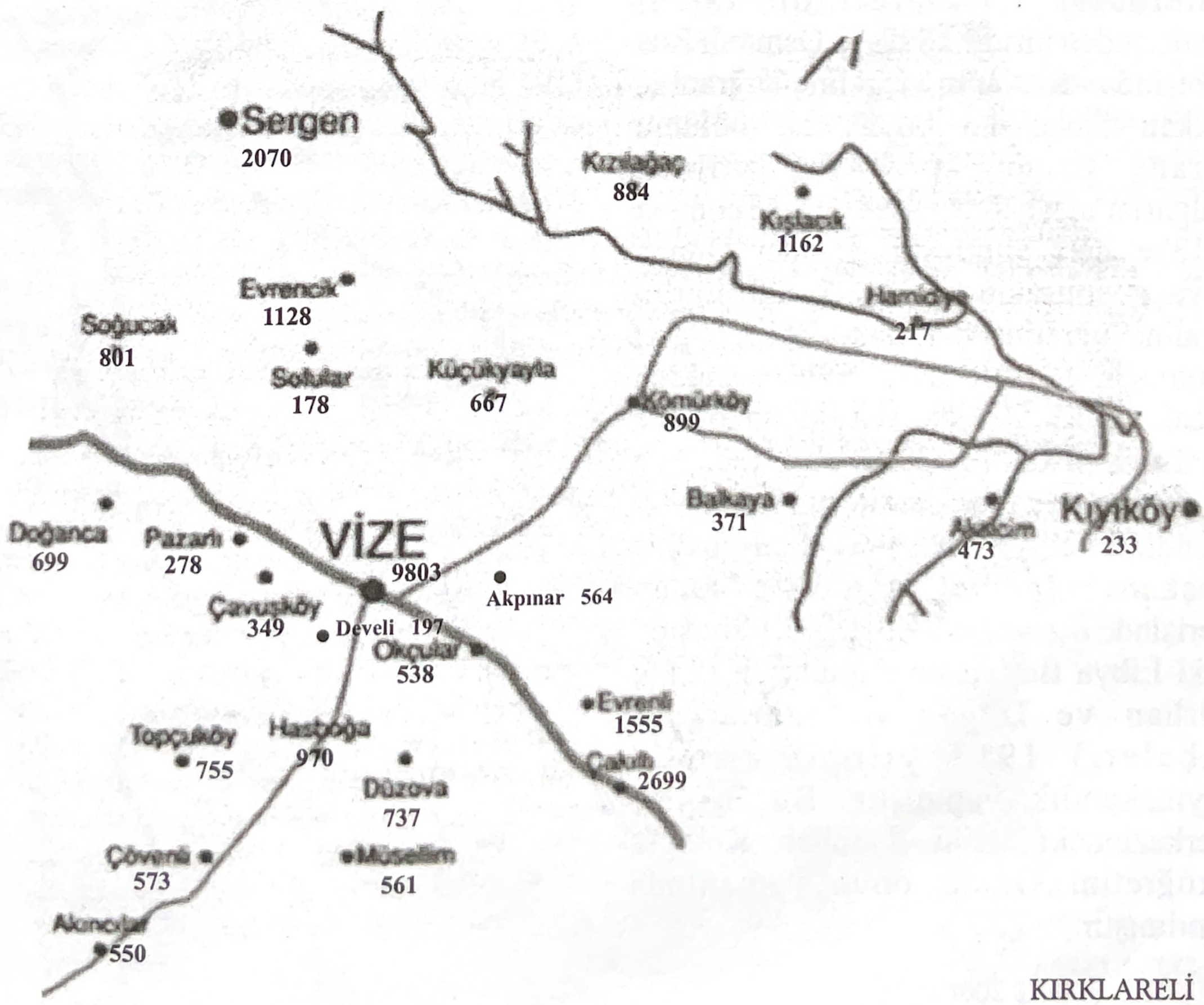

Vize, Trakya tarihinde önemli rol oynamış yerleşim merkezlerindendir. Romalılar PINARHİSARDönemi'nde eyalet merkezliği yapmıştır. Kaynak suları ile ünlüdür. 1923 yılında belediye olmuştur. İlk Belediye Başkanı Ziya Kemal Bey'dir. Bugün ilçe nüfusu(1997 Nüfus Sayımı'na göre), köyler dahil, 33.303'tür. Nüfusun 10.641'i kent merkezinde, 22.662'si köylerde yaşamaktadır. İlçe merkezinde bulunan dört ilköğretim okulunda 1.618 öğrenci okumaktadır.

Vize'nin Çakıllı, Sergen ve Kıyıköy belde belediyeleri bulunmaktadır. Vize ve Kıyıköy (Midye) tarih içersinde önemli rol oynamış yerler olması itibariyle tarih ve arkeolojik kültür bakımından zengindirler. Ünlü Aya Nikolos Manastırı Kıyıköy'de bulunmaktadır.

Vize zaman içersinde çok ünlü kişiler yetiştirmiştir. Şair Kaygusuz Alaeddin, Türk Eğitim Tarihinin ilk eğitbilimcisi kabul edilen Selim Sabit Efendi, Trakya Üniversitesi (Tıp Fakültesi) kurucularından şair Prof.Dr. Suat Vural, Edirne'de yaşayan şair, yazar Necdet Tezcan, Amerikan Uzay Üssü NASA'da çalışan ve Mars'a gidecek aracın oradaki 90 günlük çalışmasını programlayan Corneil Üniversitesi öğrencisi Ozan Varol Vize'de yetişenlerin önde gelenleridir.

Vize geçmişte Mimar Sinan'ın Arpalığı olarak da bilinmektedir.

PINARHİSAR

1368 yılında I Murat döneminde Gazi Mihal tarafından Bizanslılardan alınan Pınarhisar Kırklareli'nin tarihi kentlerinden biridir.1877-78 Osmanlı Rus savaşında Ruslar'ın işgaline uğramış, Balkan Savaşı'nın büyük bir bölümü burada yaşanmıştır. 1912 yılında Bulgarlar'ın işgaline uğramış, 23 Temmuz 1913'te geri alınmıştır. Birinci Dünya Savaşı sonrasında ise Yunanlılar'ın işgaline uğramış 8 Kasım 1922'de geri alınmıştır. 1911'de ilçe, 1915'te yeniden bucak, 1953 yılında ise bugünkü ilçe statüsüne dönüşmüştür. Tarihte soğuk ve sıcak akan su kaynakları ile ünlüdür. 1909 yılında belediye olmuştur. İlk Belediye Başkanı Mehmet Ağa'dır. Zaman içerisinde ilçe ve bucak merkezi olmuştur. Eski Libya Başbakanı Sadullah Koloğlu (Orhan ve Doğan Koloğulları'nın babaları) 1913 yılında burada kaymakamlık yapmıştır. Bugün ilçe merkezindeki tarihi Sadullah Koloğlu İlköğretim Okulu onun zamanında yapılmıştır.

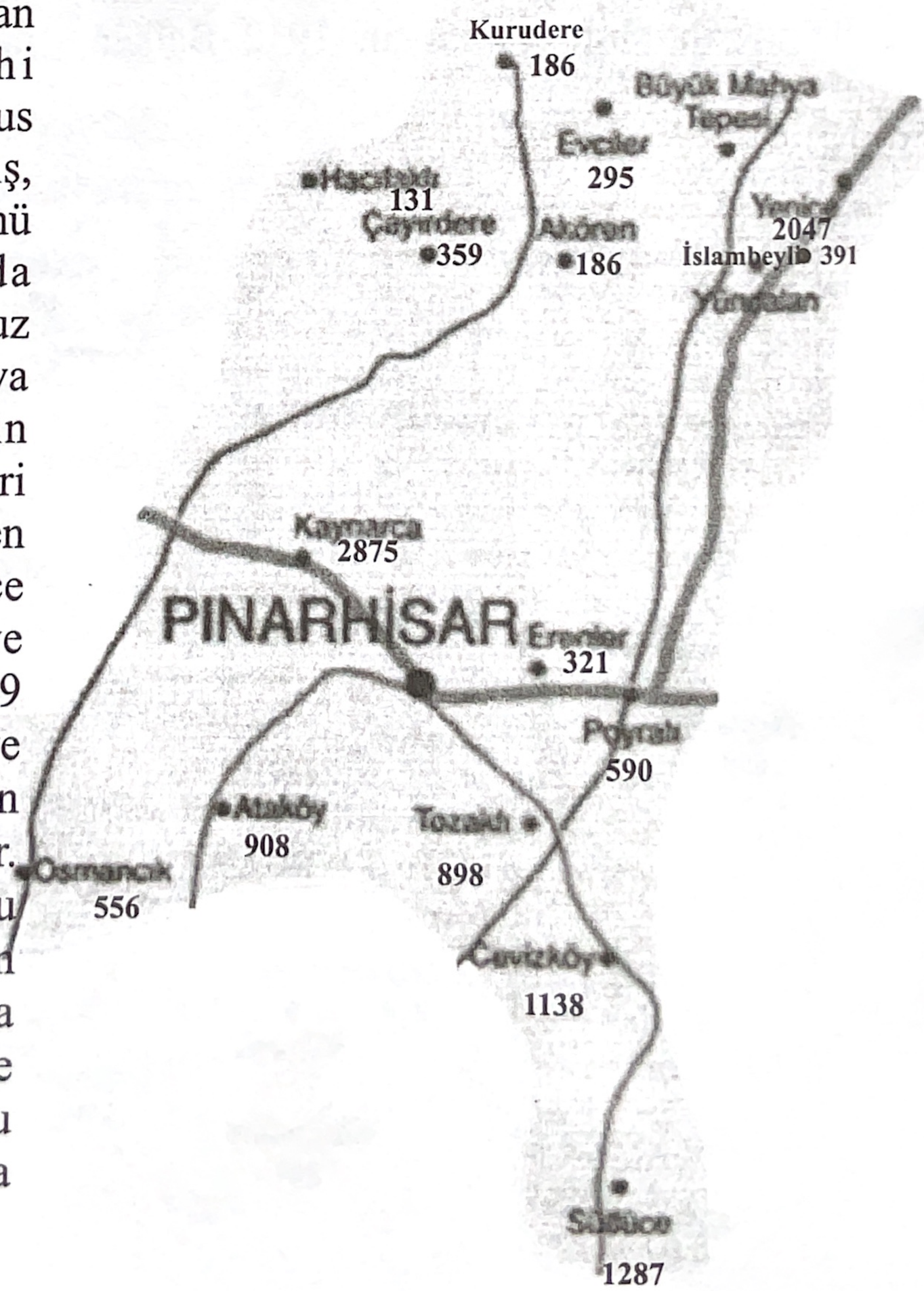

Bugün ilçenin köyleri ile birlikte nüfusu(1977 sayımına göre) 22.735'tir. Nüfusunun 11.350'si şehir merkezinde, 11.384'ü ise köylerde yaşamaktadır. İlçe merkezinde mevcut 6 ilköğretim okulunda 1.289 öğrenci okumaktadır. İlçe merkezinde çimento ve kireç fabrikaları bulunmaktadır. İlçenin Kaynarca ve Yenice Belde Belediyeleri vardır. Kaynarca geçmişte soğuk ve sıcak su kaynakları ile anılırdı. En kaliteli pirincin Kaynarca Ovası'nda yetiştiği söylenmekte olup, Helenler'den beri insanların, burada yaşadıkları bilinmektedir.

Pınarhisar İlçesi köylerinden Poyralı ve Osmancık cumhuriyet tarihinde en fazla aydın insan yetiştiren köylerin başında gelmektedir. Cumhuriyet Dönemi'nin ilk köy kökenli Ağırceza Başkanı Ahmet Karaçam, ilk köy kökenli doktoru Dp. Dr. Hüseyin Karaçam, Türkiye'nin ünlü banka yöneticilerinden Burhan Karaçam, Araştırmacı yazar Nazif Karaçam, Aliye Müfettişi Köksal Büyükdere Poyralı köyünden yetişmiş 150 aydın kişi arasından birkaçıdır. Türkiye Azot Sanayii Genel Müdürü ve Milletvekili Mehmet Can Bilgin de Osmancık köyünden yetişmiş ilk yüksek düzeyli bürokrattır.

DEMİRKÖY

Demirköy, Istranca (Yıldızdağları) içinde tarihi Demir Madenleri ile ünlenmiş bir ilçedir. Milli Mücadele Tarihi'nde Akbaş Kahramanı Köprülü Hamdi Bey olarak ünlenmiş olan Köprülü Hamdi Bey 1915 yılında burada kaymakamlık yapmıştır. 1923 yılında belediye teşkilatı kurulmuştur. Halen nüfusu ise 4.850'dir(1997 Nüfus Sayımı). Şehir merkezinde üç ilköğretim okulunda 818 öğrenci okumaktadır. Ünlü yazar ve ressam İsmail Gümüş buradan yetişmiştir. İğneada ilçeye bağlı belde belediyesidir. İğneada 1972'de belde belediyesi olmuş ünlü bir sayfiye kasabasıdır. İlk Belediye Başkanı Muammer Akbaş'tır.

Demirköy, ilin av ve yaban hayatı bakımından en zengin yöresidir. Geçmişte ilçede "Çilek Festivali" yapılırdı. Av turizmine en elverişli yerdir.

Demirköy I Murat döneminde Osmanlı topraklarına katılmış; 1914 yılına kadar Vasilhas şehrine bağlı olarak Samakofçuk adlı bir nahiye iken Balkan Savaşı'nda Vasilhas'un Bulgaristan'da kalması üzerine ilçe merkezine dönüşmüş ve adı Demirköy olarak değiştirilmiştir.

PEHLİVANKÖY

Eski adı PAVLİ olan ilçe panayırı ile meşhurdur. Tüm Trakyalılar bu ilçenin "Pavli Panayırı"nı bilirler. Çok eski bir yerleşim merkezidir. Daha önce Babaeski'ye bağlı bir bucak merkezi iken, 1957 yılında, ilçe olmuş, 1948 yılında da belediye teşkilatı kurulmuştur. Köyleri ile birlikte nüfusu 6.413'tür. Şehirde 3.702, köylerde 2.711 kişi yaşamaktadır. Kent merkezinde mevcut bir ilköğretim okulunda 418 öğrenci okumaktadır. İlçeye bağlı belde belediyesi yoktur. 1960 Kurucu Meclis üyesi ve Kırklareli Milletvekili Abdurrahman Altuğ, ünlü şair Uluğ Turanlıoğlu buradan yetişmişlerdir.İlçe merkezinde oturan halkın önemli bir bölümü 1877-78 Osmanlı Rus Savaşı sırasında (93 Harbi) Balkanlar'dan göçmen olarak gelmiş ve buraya yerleşmiştir.

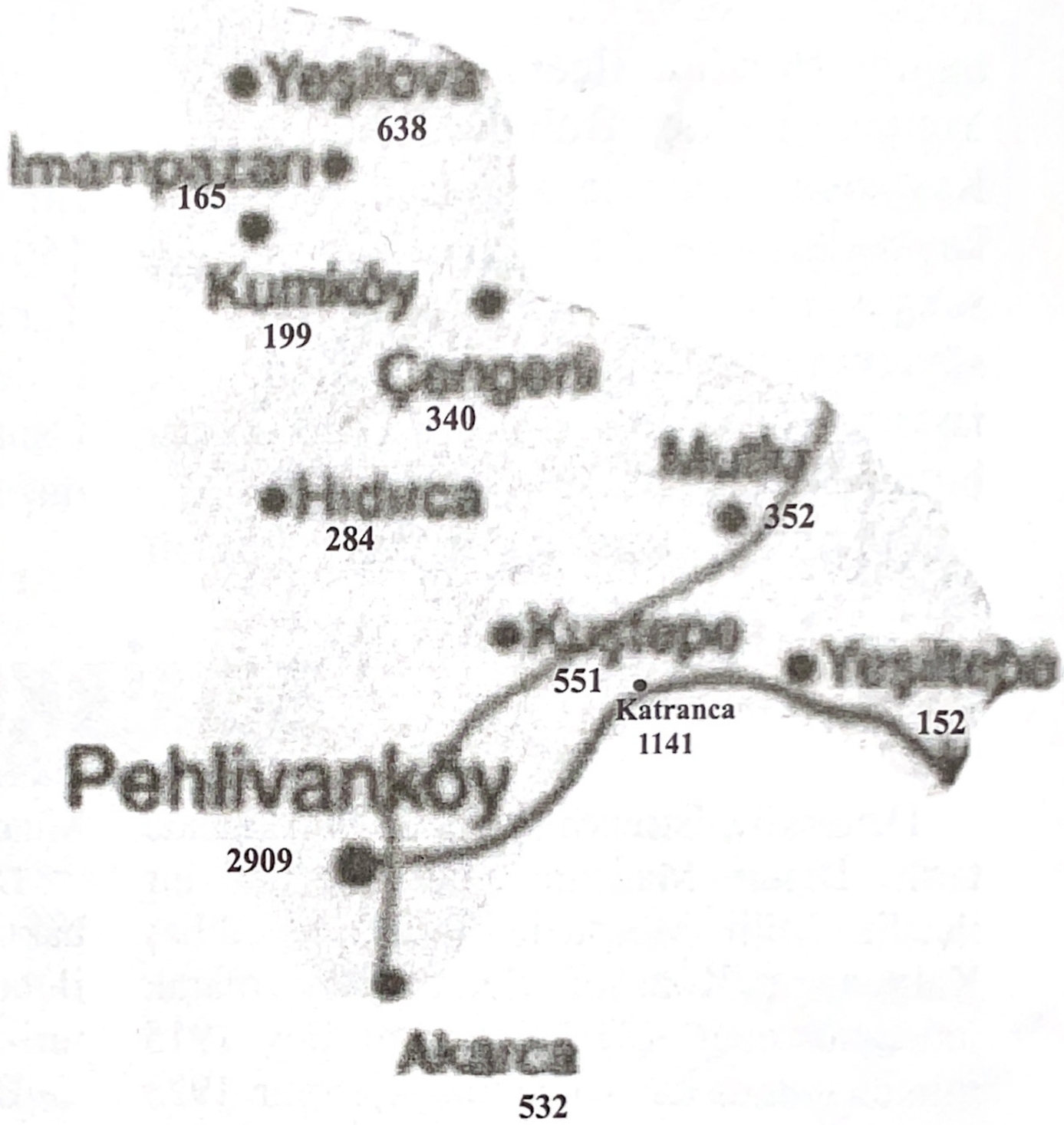

almaktadır. 1369'da Osmanlı topraklarına katılan ilçenin kuruluş tarihi bilinmemektedir.

İlin en küçük ilçesidir. Cumhuriyetten önce "Kesirlik" adıyla nahiye iken 1957 yılında belediye, 1959 yılında da ilçe olmuştur.Nüfusu köyleri ile birlikte 4.160'tır (1997 Sayımı). İlçe merkezinde 1.529, köylerde 2.631 kişi yaşamaktadır. Bir ilköğretim okulu bulunmakta, burada 311 öğrenci okumaktadır. Ünlü Alevi şairi Hayrani ilçenin Karaabalar, Şerif Bodur ise Topçular köyündendir. Topçular Köyü her yıl yapılan "Topçu Baba Şenlikleri" ile ünlüdür. Kofçaz Kırklareli'nin Alevi-Bektaşi folklor ve kültürünün yoğunluk kazandığı bir bölgedir. Halk kültürü gereği yörede Gülbaba dahil birçok dervişin mezarı bulunduğu varsayılır.

KOFÇAZ

Istıranca (Yıldız) Dağları'nın eteklerine yerleşmiş ormanlık alanların ortasında yer

SANAYİLEŞMEDE BELİRGİN HIZ, FARKLI DAĞILIM...

Kırklareli sanayileşmede hızlı bir süreç yaşamakta; ancak tesislerin dağılımında ilçelere göre farklı bir harita oluşmaktadır. Buna göre, toplam 160 sanayi tesisinden 71 nokta ile Lüleburgaz başı çekerken, Merkez'de 41, Babaeski'de ise 27 nokta görülmektedir.

Diğer taraftan 1977 yılında başlatılan Organize Sanayi Bölgesi kurma çalışmalarında, mevcut sanayi parsellerinin dört katına yakın bir oranda talep oluştuğu gözlenmektedir. Bu alandaki gelişmeler, mevcut tablonun büyük ölçüde büyüyeceğini gösterir niteliktedir.

Sanayi tesislerinin (2000 yılı itibariyle) dağılımı ise, haritada daha belirgin biçimde görülmekte ve ilçeler arasındaki farklılığı ortaya koymaktadır.

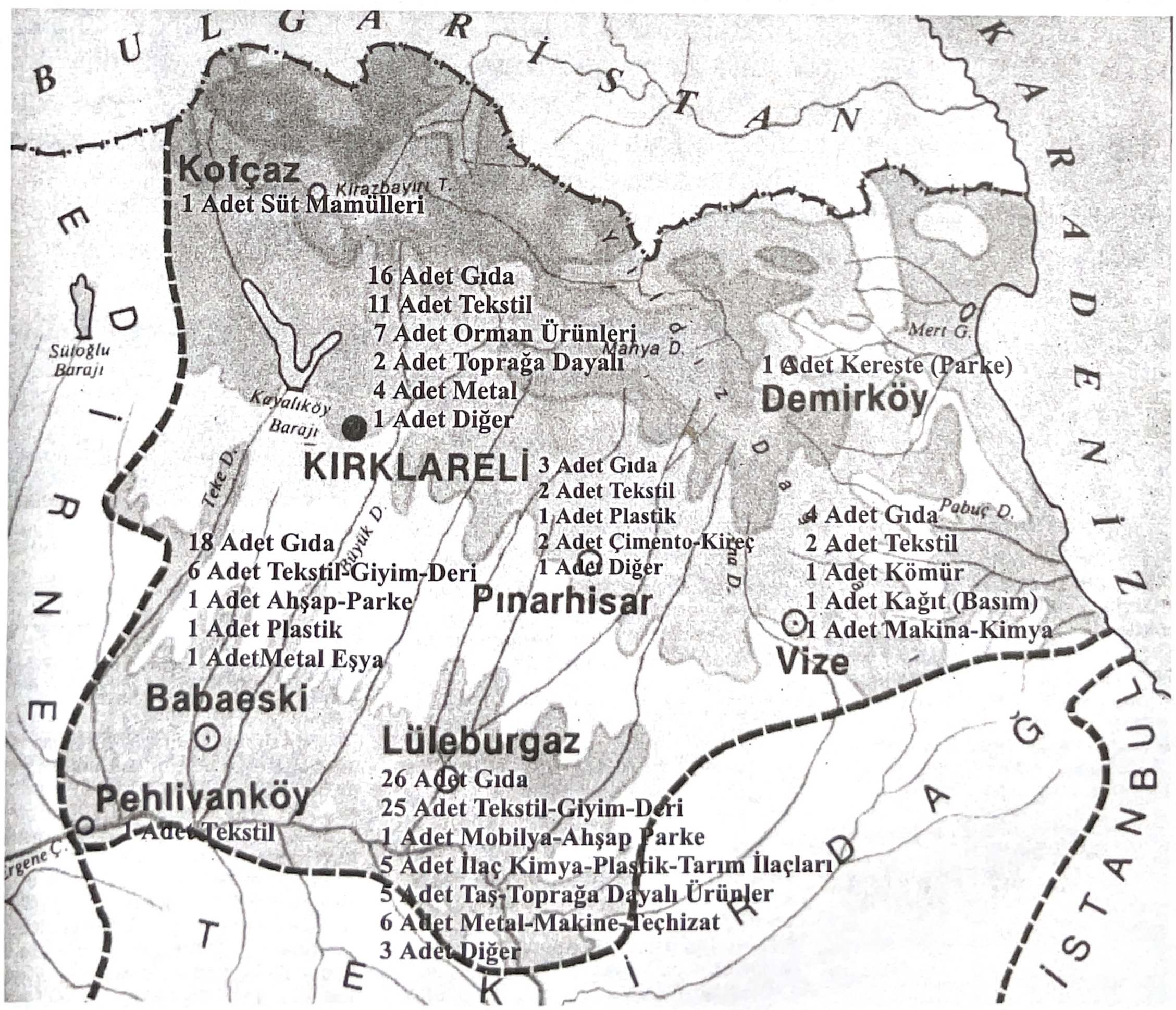

TURİZMİN "UYUYAN DEV"İ KIRKLARELİ

Kırklareli, tek başına Istrancalar (Yıldız Dağları) ile belki de Marmara'nın en büyük doğa potansiyelini taşımaktadır.

Dolmen ve tümülüsleri ile tarih öncesine giden zengin bir geçmişi, Romalılar'dan kalanlar ve Osmanlılar döneminin yapıları ile uyandırılmamış bir devdir Kırklareli...

Demirköy'de 2720m. uzunluğundaki Dupnisa mağarası, Vize Balkaya'da Yenisu (1620m.), Domuzdere (300m.), mağaraları ve Kıyıköy (305) Mağarası ile, mağara turizmine yönelen Kırklareli'de el atılamamış pek çok mağara bulunmaktadır.

Dereleri alabalık, ormanları yaban hayvanları; vadileri tilki, tavşan; çalılıkları keklik, çayırları çil, sazlık ve bataklıkları kaz ördek, çulluk, yüklü bir doğa turizmi cennetidir. Kırklareli; bilgili, bilinçli ve disiplinli bir av turizmi için Balkanlar'ın en büyük merkezi olmaya adaydır.

Kıyıköy, İğneada,Kastros; Bulgarların çoktan dünya turizmine sunduğu, Karadeniz'deki tabii kumsallar ve deniz olanaklarının, Kırlareli'deki daha da iddialı noktalarıdır.

Kırklareli; kıyısı, mağaraları, gençliğe sunduğu olanakları ile, karavan ve kamping, av ve doğa, yürüyüş ortamı açısından günübirlik, tarih ve inanç turizmi için, henüz "Uyuyan bir dev"dir. Sanayileşme sürecinde; bilinç, bilgi, sevgi ve planlı bir anlayışla uyandırılmayı bekleyen bir dev!..

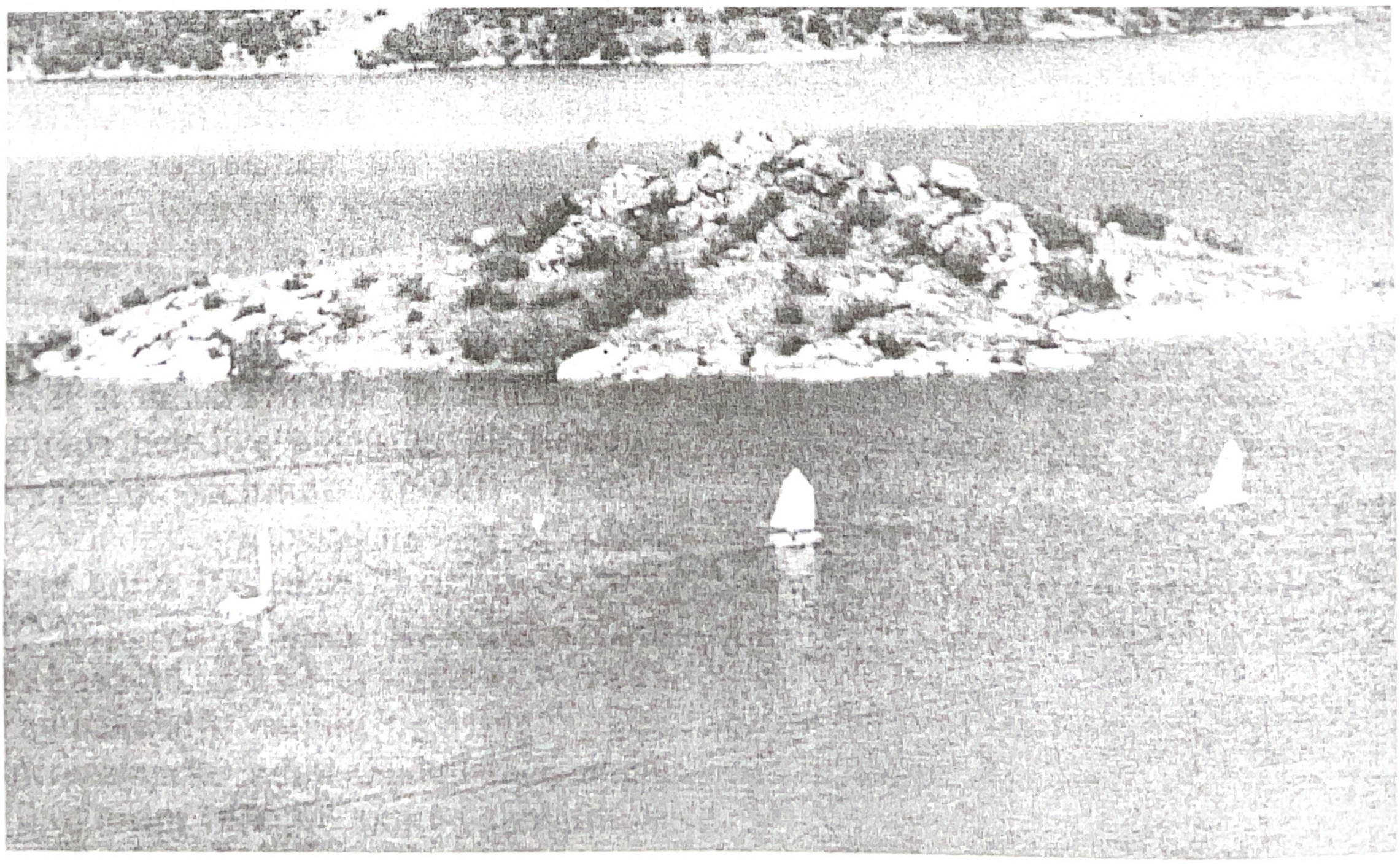

KIRKLARELİ ANIT AĞAÇLARI

.Yrd.Doç.Dr.Güler DALGIÇ

Anıt ağaçlar; yaş, çap ve boy itibariyle, kendi türünün alışılagelmiş ölçülerinin çok üzerinde boyutlara ulaşan, yöre tarihinde, kültür ve folklorunda özel yeri bulunan ağaçlardır.

Bir çoğu, tarihi ve kutsal mekanların çevresinde bulunan, gelmişle gelecek arasında köprü vazifesi olan bu anıt ağaçlardan bir kısmı tespit edilerek, Kültür Bakanlığı ve Orman Bakanlığı tarafından koruma altına alınmıştır.

1 ŞUBAT 1979'DA ÖLMÜŞTÜ... KIRKLARELİLİ ŞAİR AKINCIOĞLU

Kırklarelili ünlü şair Niyazi Akıncıoğlu, 1916 yılında Pınarhisar'ın Kurudere köyünde doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra, ölümüne kadar Kırlareli'de avukatlık yaptı. 1952'de ceza yasasının 142. maddesine aykırı eylemde bulunduğu savı ile tutuklanmış, beraat etmişti.

Şükran Karadul; Şairler ve Yazarlar Sözlüğü adlı kitabında, onun hakkında, şu bilgileri verir:

"Gençlik evresinde hece ölçüsü ile yazdığı şiirleri Haykırışlar adlı kitabında toplayan Akıncıoğlu; Servet-i Fünun, Yedigün, Yücel dergilerinde de bu türden örneklerle göründü. Daha sonra Yeni Edebiyat, Yeni Ses, Yürüyüş, Pınar, Gün, dergilerinde çıkan ürünlerinde geleneksel şiirin biçimsel kalıplarından kopmasına karşın, Nazım Hikmet şiirinin yörüngesine girmeyen dizelerle toplumcu, gerçekçi akıma katıldı. Uzun aralıklarla Yeryüzü, Dost dergilerinde göründü. Özellikle 1942-45 döneminde yazdığı kimi yapıtlarla toplumcu gerçekçi akım doğrultusunda gelişen şiirimiz içinde belleklerde kalarak (Ö.F.Toprak) dönemini aştı. Umut Şiirleri adlı kitabını Ömer Can, Hüseyin Atabaş yayına hazırladılar."

Yöre ölümünün 22. yılında yöremizin bu büyük şairini; en çok bilinen, sevilen ve adını verdiği yeri en güzel anlatan EDİRNE adlı şiiriyle selamlamak ister...

EDİRNE

Bir yerde görürsen ki,
Ağır ve edalı akar.
Dal dal söğütleri öperek,
Samur üç belik gibi üç koldan sular:

Müjdeler olsun efendim:
Edirne'desin.
Mevsim, faslı bahardır;
Gecedir ve mehtap vardır;
Ve sen,
Bir kavsikuzahta yürür gibi köprülerdesin.

Şataraban makamında
Bir şarkı dudaklarında;
Düşünür çözemezsin;
Bu nazı istiğna, bu avâz neden?

Neden yarı eğilmiş suya dallar,
Öyle ferman etmiş eden,
Kimseler bilmez;
"Gönül bir top ibrişim sarılırsa çözülmez"

Burda her şey bakınıp hüsnüne hayran
Seyreyler cemâlini eğilmiş suya
Mermer ihtişamında serhaddi vatan,
Aşina bir çehre sezer belki diye.

Devri saltanatından EDİRNE,
Bir deste alev güldür, mahzun;
Yâr elinden düşürülmüş şimdi suda.
Ve sular;
Şimşir kelamı dilinde
Destan okur okur akar.
Ve bihâber.

Yıldırım'da, bir evcikte;
-Akan sudan, uçan kuştan-
Yeşil dut yaprağında
Ak bir ipek böceği.

Kozasını dokur dokur uyur.
Uyanır vedâ etmiş gibi artık uykuya.
Konuşan bir dil olur, çiler uzakta;
Bülbül sesi, yağmur gibi bülbüladasında.

Kanadı gümüşlü kuşlar geçer
İki şâk bölüp mehtabı;
Kıyık'tan uçurulmuş,
Salınır bahçeler içre kızlar ki,
Nazardan kaçırılmış.

Ağzında kan kırmızısı can eriği,
Mehtâpla beraber düşmüş gibi arza
Kızlar kı güzel,
Dört başı mâmur ve murassâ.
Sevdaya tutulmak bile mümkün yeni baştan,
Söylemek kolay olsa eski türkümü:
"Edirne köprüsü taştan sen çıkardın beni baştan"

M. Niyazi Akıncıoğlu

VALİLER

Cumhuriyet Dönemi'nde İl'de 36 vali görev yapmıştır. 37.si halen görev başında olan Ali Serindağ'dır.

1-İsmail Sabri Bey

2-Kavalalı Sait Bey

3-Ahmet Durmuş Evrendirek

4-Mustafa Arif Bey

5-Faik Üstün

6-Hasip Koylan

7-İhsan Aksoy

8-Kazım Demirer

9-Salih Kılıç

10-Kamuran Çuhruk

11-Nuri Atay

12-Cahit Ortaç

13-Hilmi İncesulu

14-Zeki Köymen

15-Rifat Bingöl

16-Şakir Cenalp

17-Alaeddin Eriş

18-Cenalp Aksu

19-Hikmet Baloğlu

20-Mehmet Saraçoğlu

21-Nail Memik

22-Mehmet Aldan

23-Kemal Öztürk

24-Naim Cömertoğlu

25-M.Fahri Centel

26-Burhanettin Çakar

27-Fahamettin Altuğ

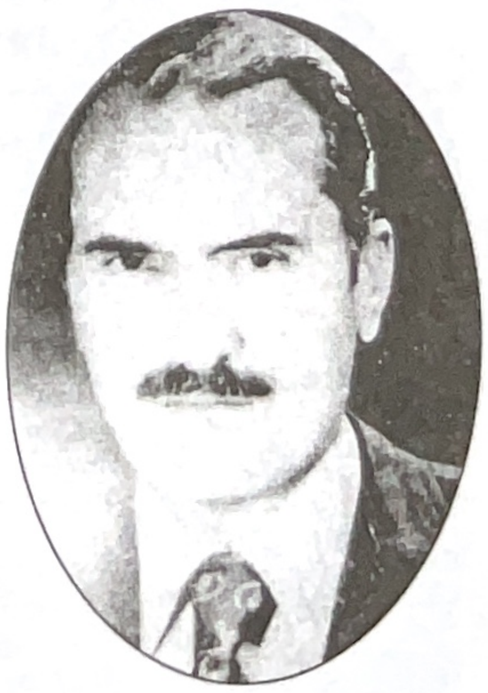

28-Necip Sönmez

29-Ahmet Tosun

30-Ömer Haliloğlu

31-Kenan Güven

32-Baybars Sezerler

33-Kâmuran Erbuğa

34-Çetin Birmek

35-İ.Kemal Önal

36-Memduh Oğuz

37-Ali Serindağ

(1908) İKİNCİ MEŞRUTİYET'TEN GÜNÜMÜZE KIRKLARELİ MİLLETVEKİLLERİ

1-Mustafa Arif Deymer

2-Emrullah Efendi

3-Ömer Naci

Erol AĞAGİL
17. Dönem

Tankut AKALIN
15.Dönem

Zühtü AKIN
5-6-7-8.Dönem

Abdurrahman ALTUĞ
12.Dönem

Beyti ARDA
14.Dönem

Mehmet ATAGÜL
13-14-15.Dönem

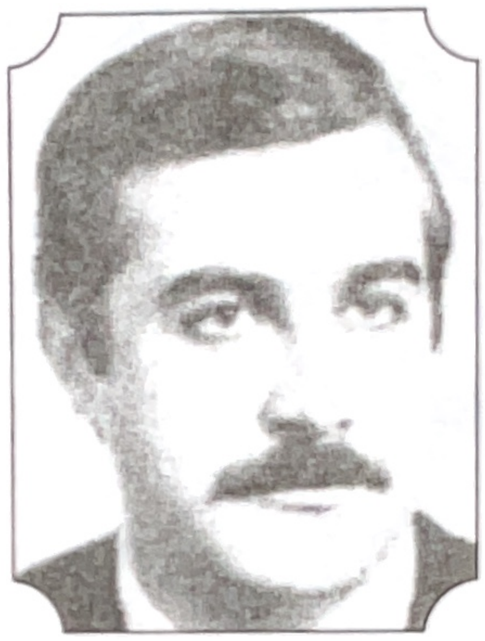

Şükrü BABACAN
17.Dönem

Şefik BAKAY
9-10-11.Dönem

M.Ali CEYLAN
10-11.Dönem

Feyzullah ÇARIKÇI
14.Dönem

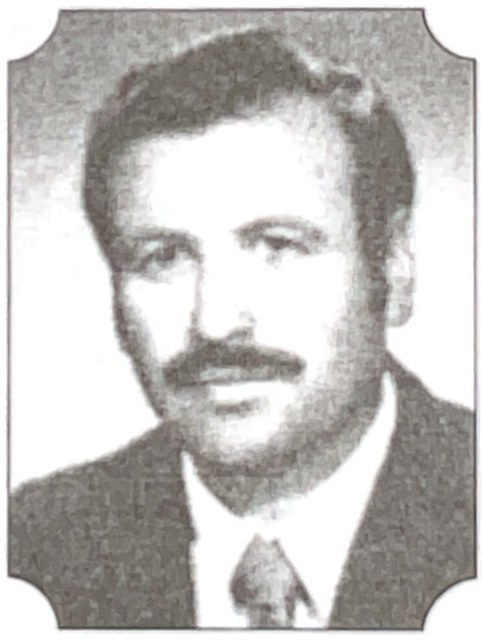

Mehmet DEDEOĞLU
15-16.Dönem

Burhanettin DENKER
6.Dönem

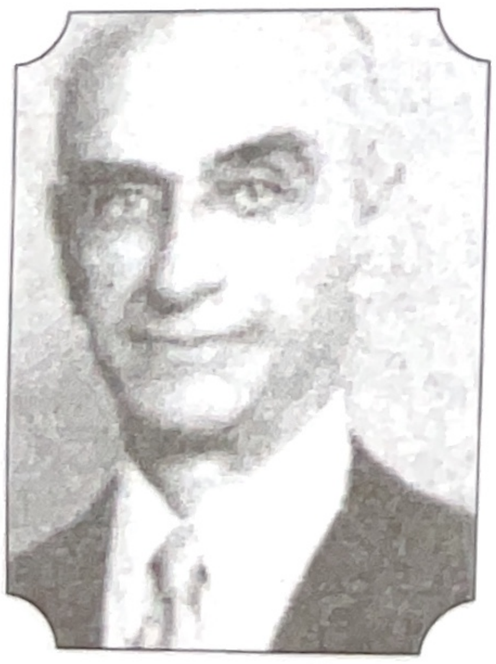

Kemal DOĞAN
7-8.Dönem

Mahmut ERBİL
9-10.Dönem

M.Alaaddin ERİŞ
12.Dönem

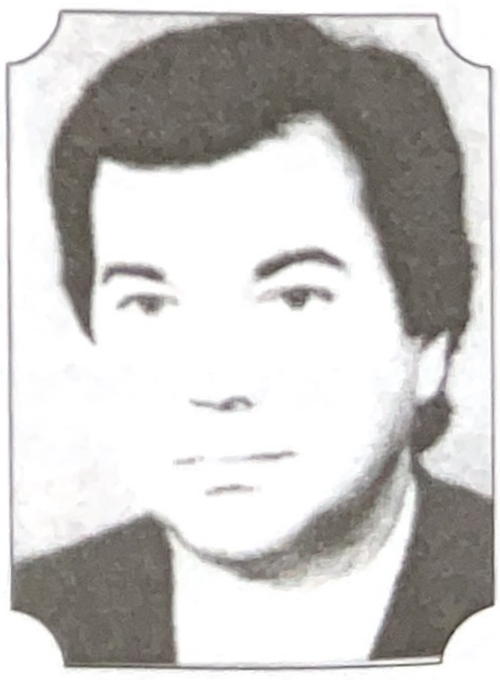

Gürcan ERSİN
18.Dönem

Fikret FİLİZ
9-10-12.Dönem

Şükrü Naili GÖKBERK
2.Dönem

Arif Hikmet GÜNER
13.Dönem

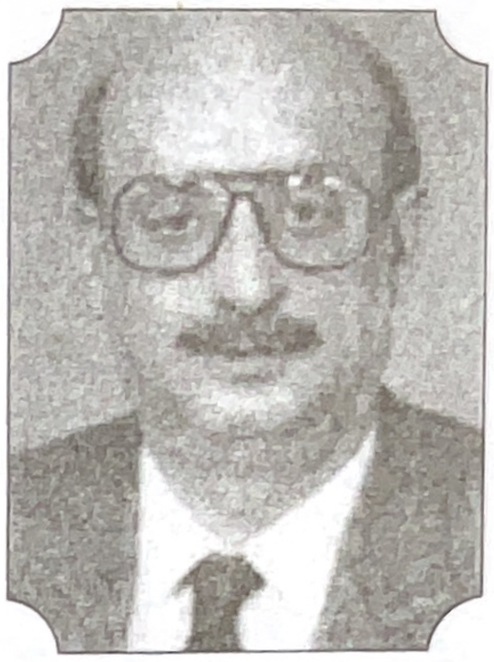

İrfan GÜRPINAR
18-19-20.Dönem

Nafi Atuf KANSU
7-8.Dönem

Nural KARAGÖZ
21.Dönem

M.Nahit KERVEN
3-4.Dönem

Hasan KORKUT
14-16.Dönem

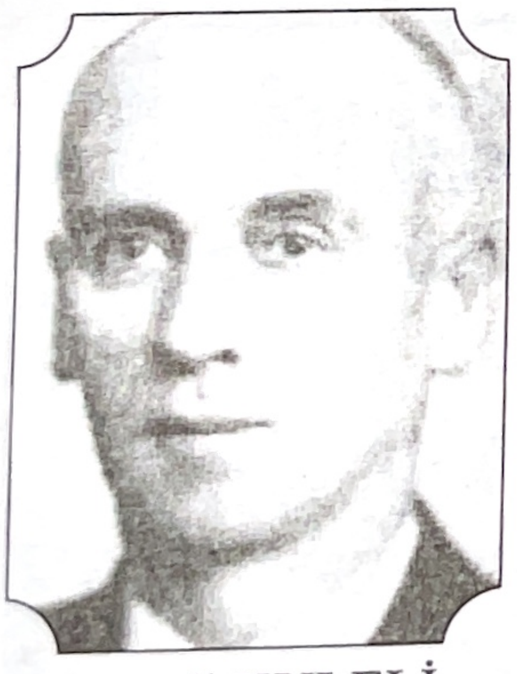

Hamdi KULELİ
6.Dönem

Gündüz ONAT
16.Dönem

Şevket ÖDÜL
2-3-4-5-6-7-8.Dönem

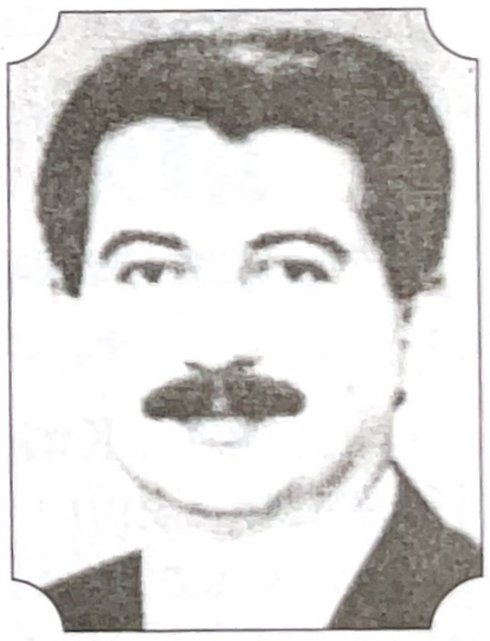

A.Sezai ÖZBEK
19-20.Dönem

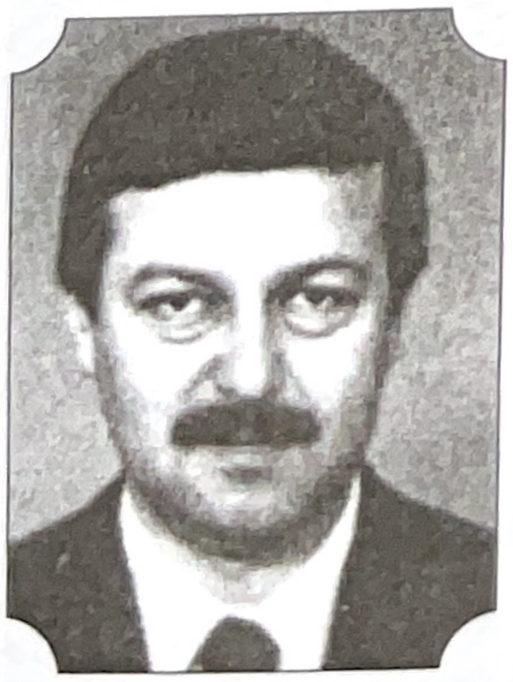

Cemal ÖZBİLEN
17-18-19-20-21.Dönem

Sıtkı PEKKİP
9-11.Dönem

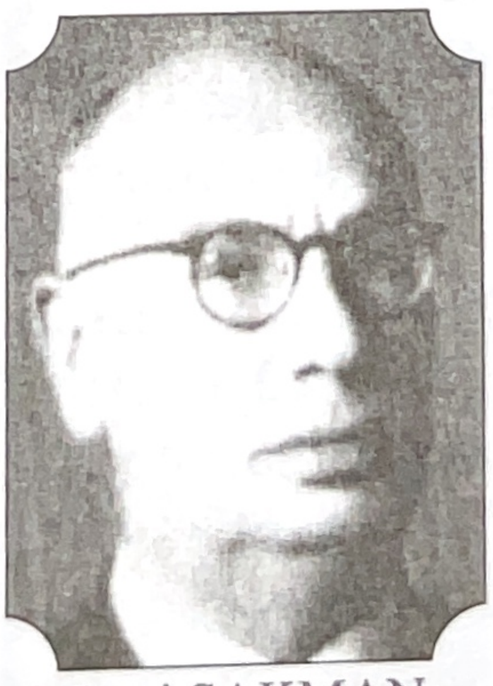

Avni SAKMAN
11.Dönem

Dündar TEKAND
11.Dönem

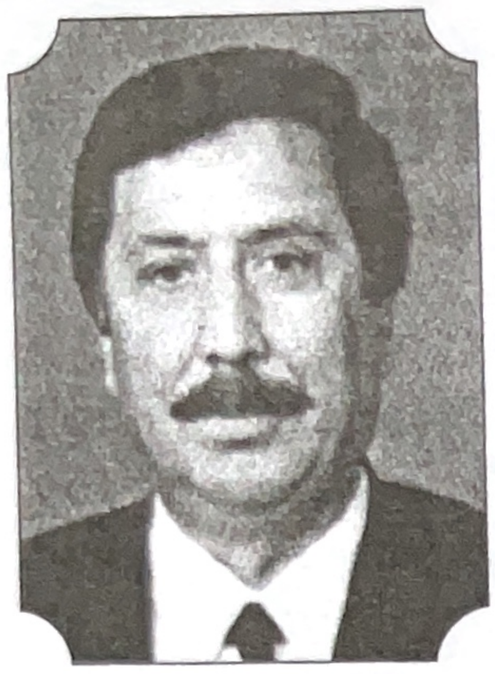

Necdet TEKİN
20-21.Dönem

M.Orhan TÜRKKAN
13.Dönem

Fuat UMAY
2-3-4-5-6-7-8.Dönem

H.Tahsin UZUN
12-13.Dönem

Faik ÜSTÜN
9.Dönem

Hüsnü YAMAN
10-11.Dönem

ATATÜRK 20 ARALIK 1930'DA GELDİ

Atatürk'ün Kırklareli'ye gelişi, gerek 1929 bunalımlı dünya ekonomisinin genç Cumhuriyet'e yansıttığı olumsuzluklar; gerekse, içerde başarısızlıkla sonuçlanan Serbest Cumhuriyet Fırkası denemesi günlerine rastlar.

Aslında bu geliş; bir Trakya gezisinin ilk bölümüdür ve Atatürk buradan Edirne'ye geçer.

Halkın genellikle ekonomik zorluklardan yakındığı, şikayetlerin arttığı bir dönemde yapılan bu gezide Atatürk; önce Alpullu'ya, aynı gün saat 15.oo sularında Kırklareli'ye gelmiş ve 21 Aralık günü karayoluyla Edirne'ye geçmiştir.

SALNAMELERDE KIRKKİLİSE KAZASI

Nilüfer Gökçe
T. Ü. Araştırma Görevlisi

Edirne Salnameleri'nde Kırklareli'nin Kırkkilise adıyla yer aldığını biliyoruz. Bu konuda büyük bir araştırma potansiyeli söz konusu ise de, biz, şimdilik birbirini izleyen iki yakın dönemin idari yapısına ışık tutacağını umduğumuz bir kesitle yetinmekteyiz.

1870 SALNAMESİ

Kaymakam : Talat Bey
Naib : Mehmet Tahir Efendi
Müfti : Ahmet Mahmudi Efendi
Mal Müdürü: Rauf Bey
Sandık Emiri : Avram Bekar

Meclis İdare :
Reis : Kaymakam, (Talat Bey)
Azalar : Hacı Osman Ağa
Lazaraki Ağa
Yanki Ağa
Katip : Ahmet Efendi

Meclisi Dava:
Reisi : Naib (Mehmet Tahir Efendi)
Tefik Efendi
Salim Efendi
Yorgaki Ağa
Yorgi Ağa
Katip : Salman Efendi

Meclisi Daire-i Belediye
Reis : Süleyman Bey
Aza : Mahmud Bey
: Alkesenduri Ağa
: Akyeçu Ağa
Katip : Ali Beğ
Sandık Emiri : Dimitri Ağa

(1876-77) EDİRNE SALNAMESİ

Kaymakam : Talat Bey
Naib : Nezat Bey
Müfti : Ahmet Mahmudi Efendi
Mal Müdür : Rauf Bey
Sanduk Emiri : Behurmandar

İDARE MECLİSİ
Reis : Kaymakam Talat Bey
Azalar : Naip: Neşat Bey
Mal Müdürü Rauf Bey
Osman Ağa
Hacı Sait Ağa
Kostanti Ağa
Buvan Ağa
Katip : Ahmet Efendi

Meclis-i Dava:
Reis : Naib Neşet Bey
Azalar : Mehmet Efendi
Edhem Efendi
Dimitri Ağa
Lazaraki Ağa
Katib : İbrahim Efendi

Belediye Meclisi

Reis : Süleyman Bey
Ahmet Efendi
Edhemhar Bey
Noka Ağa
Urki Ağa
Yangu Ağa
Sanduk Emiri : Dimitri Ağa

KIRKLARELİ VE EĞİTİM ÖĞRETİM

CUMHURİYET ÖNCESİ

Kırklareli'de eğitim ve öğretim 1570 yılında açılan Kubad Paşa Medresesi ile başladı. Bu medrese aynı zamanda Kırklareli'de açılan ilk kütüphanedir ve zamanla Sübyan(Mahalle Okulları) medrese eğitiminin Kırklareli'nde uzantısını meydana getirmiştir.

Kırklareli'de ilk Rüştiye okulu 1868 yılında açıldığında, şehir merkezinde üç mahalle okulu vardı: Abdülvehhab Efendi, Osman Ağa, Hacı Seyid Ahmet Efendi okulları, Rüştiye okulunun hem öğretmeni, hem de müdürü Vizeli Hoca Selim Sabit Efendi'ydi. Selim Sabit Efendi, Türk eğitim tarihinde ilk eğitbilimci olarak tanınmaktadır. (Bugünkü Cumhuriyet Okulu'nun yerinde onun adını taşıyan bir okul bulunmaktaydı.)

Araya 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı girince Kırklareli'de eğitim büyük ölçüde aksamış, Rüştiye'nin ikinci defa açılışı 1881 yılında mümkün olmuştur. Müdürü ise Hoca Osman Efendi idi. Kırklareli'de yetişmiş birçok ünlü kişi bu Rüştiye Okulu'ndan mezun olmuşlardır. Bunların içinden belediye başkanlığı, banka müdürlüğü, valilik, idarecilik, avukatlık, hakimlik yapmış kişiler çıkmıştır.

Kırklareli Rüştiyesi 1892 yılında İdadi'ye (liseye) dönüştürülmüştür. Bulgaristan'da "Tuna" gazetesi sahibi Filibeli Ali Fehmi Bey Kırklareli Lisesi'nin (O zamanki adı ile İdadi'nin) ilk müdürü olmuştur. Lüleburgazlı Emrullah Efendi'nin 1810'da Maarif (Milli Eğitim) Bakanı olması sırasında Kırklareli'de Kız İptidai (İlkokulu) ile Kız Rüştiyesi (ortaokulu) açılmıştır. 1915 yılında Kırklareli'de bir de Ana Okulu hizmete girmiştir. Bu süreçte Ahmet Mithat ve 1906 yılında yapılan Hamidiye Numune-Kebiri İptidaisi okulları Kırklareli'de okul olarak yapılan ilk binalardır. O yıllarda; Rumların, Bulgar ve Yahudiler'in de kendilerine ait okulları vardı.

Balkan, Birinci Dünya ve İstiklal Savaşı yıllarında Kırklareli'de eğitim-öğretim faaliyetleri büyük ölçüde durmuştur. Ancak 1914 yılında Edirne Polis Müdürlüğü'nden Demirköy Kaymakamlığı'na atanan Köprülü Hamdi Bey ve 1913 yılında Buldan Kaymakamlığı'ndan Pınarhisar ve daha sonra Vize Kaymakamlığını yapmış olan Sadullah Koloğlu, okul yapımına, eğitim-öğretim faaliyetine devam etmişlerdir.

1910 yılında Milli Eğitim Bakanı olan Lüleburgazlı Emrullah Efendi'nin Bakanlığı, Trablusgarp ve Balkan Savaşlarına rastladığı için Kırklareli'de önemli bir faaliyeti olmamıştır.

CUMHURİYET DÖNEMİ

1923 yılında, Cumhuriyet ilan edildiğinde, iki yıl süren Yunan işgali nedeniyle Kırklareli'de, Cumhuriyetin ilk Milli Eğitim Bakanı İsmail Safa Özler'e muhatap olacak bir milli eğitim makamı yoktu. O sıralar il genelinde, 59 okul, 90 öğretmen ve 4 bin dolayında öğrenci bulunmaktaydı. Harf Devrimi'nin yapılması, Ulus Okulları Hareketi'nin başlaması, Kırklareli'de insanların her yerden daha fazla okuma-yazma isteğinde bulunması ve özellikle kadın ve kızların okumaya özel ilgi göstermeleri eğitim alanında Kırklareli İlini yurt genelinde ön sıralara çıkarmıştır. Örneğin, 1935 yılında yurt genelinde yüzde10'a yakın olan kadın okuma-yazma oranı, Kırklareli'de yüzde 18 idi. Bugün yüzde 98 olan okuma-yazma oranı içersinde halkın yüzde 26'sı okuma-yazma becerisini kendi gayretleriyle öğrenmiştir. Bu başarıda Ulus Okulları Hareketi'nin, 1930'lı yıllarda Vali Faik Üstün'ün, 1940'lı yıllarda başlatılan İlköğretim Seferberliği sırasında Vali Kazım Demirer'in, 27 Mayıs 1960 Devrimi'nde Vali Hikmet Baloğlu'nun açtıkları Okuma-Yazma Kursları'nın, yapılan yeni okulların ve Gece Dersaneleri'nin önemli payı vardır.

77 yıllık Cumhuriyet sürecinde bugün, Kırklareli İli'nde 2429 öğretmen, 191 okulda görev yapmakta, 47.991 öğrenci okumaktadır. Bu istatistiki bilgi, Kırklareli'nin her kademedeki okul, öğretmen ve öğrenci durumunu kapsamaktadır..

2000-2001 İLKÖĞRETİM

Bugün ilköğretim okullarında 156 okulda 1.661 öğretmen görev yapmakta, 39.099 öğrenci okumaktadır. 177 köyün 81'inde okulların açık olmasına karşın 96 köy de Taşımalı Eğitim yapmaktadır.

2000-2001

İLKÖĞRETİM OKULU

	OKUL SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
ŞEHİR	51	935	26.348
KÖY	105	726	12 751
TOPLAM	156	1.661	39.099

İLKÖĞRETİM OKULU (ŞEHİR)

2000-2001

İLÇE ADI	OKUL SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
MERKEZ	16	291	6.997
BABAESKİ	6	112	3.392
DEMİRKÖY	3	32	818
KOFÇAZ	1	12	311
LÜLEBURGAZ	14	358	11.505
PEHLİVANKÖY	1	14	418
PINARHİSAR	6	63	1.289
VİZE	4	53	1.618
TOPLAM	51	935	26.348

İLKÖĞRETİM OKULU (KÖY)

2000-2001

İLÇE ADI	OKUL SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
MERKEZ	25	149	2.453
BABAESKİ	17	131	2.502
DEMİRKÖY	8	22	686
KOFÇAZ			
LÜLEBURGAZ	24	244	3.871
PEHLİVANKÖY	4	15	201
PINARHİSAR	8	54	915
VİZE	19	111	2.123
TOPLAM	105	726	12.751

İLKÖĞRETİM OKULU İNŞAATLARI

SIRA NO	OKUL ADI	AÇIKLAMALAR
1	K.eli H.Helvacıoğlu İlköğretim Okulu	Kaba inşaatı tamamlandı
2	B.eski Atatürk İlköğretim Okulu	İhale aşamasındadır
3	D.köy İğneada İlköğretim Okulu	Bitti
4	L.burgaz Atatürk İlköğretim Okulu	Bitti
5	L.burgaz Durak İlköğretim Okulu	Bitti
6	L.burgaz TEK İlköğretim Okulu (Kapalı Spor Salonlu)	İhale aşamasındadır
7	L.burgaz Ahmetbey Cumhuriyet İlköğretim Okulu	Bitti
8	L.burgaz E.taşlı Şehit Er R.S.Sinar İlköğretim Okulu	Bitti
9	L.burgaz Hamitabat İlköğretim Okulu (Kapalı Spor Salonlu)	Bitti
10	P.hisar M.Akif Ersoy İlköğretim Okulu	İnşaat devam ediyor
11	Vize Evrenli İlköğretim Okulu	Bitti
12	Vize Kışlacık İlköğretim Okulu	İnşaat devam ediyor

ORTA ÖĞRETİM

2000-2001 öğretim yılında lise seviyesinde 35 okul, 768 öğretmen ve 8.892 öğrencimiz bulunmaktadır.

LİSE

2000-2001

İLÇE ADI	OKUL SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
GENEL LİSE	19	390	4.781
MESLEKİ VE TEKNİK LİSE	16	378	4.111
TOPLAM	35	768	8.892

YÜKSEK ÖĞRETİM

Kırklareli Teknik Eğitim Fakültesi

Kırklareli Teknik Eğitim Fakültesi bu yıl faaliyete geçmiştir. 64 öğrenci kapasiteli olup şu ana kadar 50 öğrenci kaydını yaptırmıştır.

KIRKLARELİ'DE MİLLET MEKTEPLERİ

Halkevi yönetimi diploma alan mahkumlarla beraber

1928 yılında Harf Devrimi'nin gerçekleşmesi üzerine yurdun genelinde olduğu gibi Kırklareli'nde de Millet Mektepleri ve okullar açılmış, okuma-yazma kursları hızla devam edip yaygınlaşmıştır. Başöğretmen Mustafa Kemal'in Cumhuriyet'e inançlı ve bilinçli öğretmenleri yalnız Millet Mektepleri'nde, yeni açılan okullarda değil, cezaevlerinde, köy kahvelerinde ve nerede bir topluluk varsa orada vatandaşlara okuma yazma öğretmişlerdir. Mustafa Kemal'in 1932 yılında açtığı Halkevleri de bu okuma yazma kurslarıyla öncülük etmişlerdir. Bu kurslardan milyonlarca vatandaş okuma yazma öğrenerek çıkmıştır.

1939 yılında Kırklareli Halkevi Başkanı Eczacı Feridun Cicioğlu yönetimi, cezaevinde mahkumlar için okuma-yazma kursları açmış, kursta başarı gösterenlere diplomaları düzenlenen bir törenle verilmiştir.

OKULLAR

AHMET MİTHAT İLKÖĞRETİM OKULU

Ünlü yazar Ahmet Mithat'ın Kırklareli ile ilgisi yoktur ve bu okul Kırklareli eğitim tarihinin en eski okullarındandır. 1557 yılında Emin Ali Çelebi tarafından mahkeme binası olarak yaptırılmış, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra Rus Komutanlık Karargâhı olarak kullanılmıştır. İşgalden sonra 1881 yılında Rüştiye Okulu olarak hizmet vermeye başlamıştır. 1892 yılında idadi, (Ortaokul) daha sonra da iptidai (ilk) ve Kız Rüştiye okuluna, cumhuriyetin ilanından sonra ise ilkokula dönüştürülmüştür. 1915 yılında Kırklareli Ana Okulu burada hizmete girmiştir.

Çocuk Esirgeme ve Türk Hava Kurumu kurucularından İstiklal Madalyalı Dr. Fuat Umay, Osmanlı Dönemi Jandarma Genel Komutanı Şakir Güleş, ünlü Mazhar Osman, Atatürk ile Samsun'a geçenler arasında bulunan Topçu Subayı ve daha sonra Kırklareli Milletvekili olan Korg.Kemal Doğan, Kırklareli Milletvekili General Burhanettin Denger, Ahmet Mithat İlköğretim Okulu'nda okumuşlardır.

HAMDİ HELVACIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU

Bir şahıs tarafından yapılmış okullardan ilki bu okuldur.

Okul, Bulgaristan'dan göçmen olarak gelen ve Kırklareli'ne yerleşen iş adamı Hamdi Helvacıoğlu tarafından, 1957 yılında, yaptırılmıştır. Kırklareli eğitim tarihinde kendi adına okul yaptıran ve yaptıranın adı verilen ilk okul olması nedeniyle olay "Kendi Okulunu Kendin Yaptır" kampanyasının başlangıcı olmuştur. Okulun ilk müdürü Osman Oyman, Atatürk 21 Aralık 1930'da Edirne'ye geldiğinde, Edirne Erkek Öğretmen Okulu'nda okuyordu ve okulda "Kemancı Osman" diye anılıyordu. Atatürk 23 Aralık'ta Edirne Türk Ocağı'nda konuştuğu zaman Osman Oyman, Atatürk'ün hemen arkasında, okuldan bu toplantı için seçilen 25 kişinin arasındaydı.

Hamdi Helvacıoğlu Okulu, Kırklareli'nin en modern okullarından biri olarak tanınmıştır. Okulun konferans salonunda öğrencilerin sosyal etkinlik yapmaları, sahnede mikrofon kullanmaları, mikrofonda konuşma becerileri kazanmaları, bale ve tiyatro öğrenmelerini sağlanıyordu. Osman Oyman, cumhuriyetin ilk öğretmenlerinden olması nedeniyle, bu eğitim faaliyetlerini büyük bir zevk ve heyecanla yürütmekle tanınıyordu. Araştırmacı-yazar Nazif Karaçam, Osman Oyman ile birlikte bu okulda çalışmış, öğretmenlik yapmıştır.

KOCAHIDIR İLKÖĞRETİM OKULU

1906 yılında Mutasarrıf Galip Paşa zamanında yaptırılan ve II. Abdülhamit'in anısına izafeten "Hamidiye Numune Kebiri İptidai Mektebi" adını alan okul, bir ölçüde Kırklareli'nin yakın tarihine damgasını vurmuştur. İttihat ve Terakki dönemi'nde parti kongreleri ve toplantılarının yapıldığı yer; Milli Mücadelede ise, Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Kırklareli Şubesi'nin toplantı ve karar merkezi, bu okuldur. Yunan işgaline karşı silahlı direniş kararını, Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, burada vermiş, işgal üzerine cemiyetin evrak ve kararları bu okulun bodrum katında yakılmıştır. Yunan işgali sırasında ise okul; "Düşman Sıkıyönetim Merkezi" olarak kullanılmıştır. 10 Kasım 1922'de İngiliz, Fransız ve İtalyan temsilcileri Türk kuvvetlerine şehri burada teslim etmişlerdir. Okul, 15 gün kadar Kırklareli Hükümet Merkezi olmuştur. Okulun (KOCAHIDIR) adını alması, Mutasarrıf İbrahim Süreyya Yiğit zamanında (1915 yılında) olmuştur. Bu ismi Mutasarrıf İbrahim Süreyya Bey'e öneren

Edirneli Av.M.Şeref Bey'dir. Kocahıdır, II. Murat'ın Varna Savaşı sırasında kahramanlık gösteren kişinin adıdır.

Amerika'da ünlü kişilerin ve bazı cumhurbaşkanların potrelerini yapan Türk Ressamı Naci Dolkoy bu okulda okumuştur.

VALİ FAİK ÜSTÜN İLKÖĞRETİM OKULU

Atatürk bu okulu 1930 yılında ziyaret etmiştir.

1905 yılında şehrin Yayla Semti'nde yerli ve Amerikalı Rumlar'ın yardımları ile yapılmış bir okuldur. Tarih içersinde birçok olaya sahne olmuştur. 1918 Mondros Müterakesi'nden sonra yerli Rumlar'ın eğlence ve örgütlenme merkezi olmuş, Yunan işgali sırasında ise işgal kuvvetleri karargâhı olarak kullanılmıştır. 1921 yılındaki işgal sırasında Kırklareli'ne gelen Yunan Kralı Kostantin, bu okulun balkonundan işgal askerlerine ve yerli Rumlara hitaben bir konuşma yapmıştır. Şehir düşmandan geri alınmasından ve 1923 yılından sonra, ilkokula dönüştürülmüştür. 21 Aralık 1930'da Atatürk ziyaret ettiğinde okul,"Ziya Gökalp Okulu" adıyla hizmet veriyordu. Ziya Gökalp Okulu'nun 1928 yılından sonra başka bir binaya taşınması üzerine, burası Kırklareli Ortaokulu, daha sonra da lise olmuştur. 1971 yılında da "Vali Faik Üstün" adını alarak, İlköğretim Okulu haline getirilmiştir.

SELİM SABİT EFENDİ

Selim Sabit Efendi 1810 yılında Vize'de doğmuş, 1910 yılında İstanbul'da ölmüştür.

1868 yılında Kırklareli'de açılan ilk Rüştiye Okulu'nun müdürlüğünü ve öğretmenliğini yapmıştır. Türk eğitim tarihinde ilk eğitim bilimci olarak kabul edilmektedir. 1855 yılında Paris'te Fransa'nın eğitim sistemini incelemiştir. İstanbul Üniversitesi'nde Edebiyat öğretmenliği, Galatasaray Lisesi ikinci müdürlüğünü yapmıştır. Bundan başka birçok görevde bulunan Selim Sabit Efendi ilköğretimde yenileşmeye öncülük etmesi, öğretmenler için rehber kitap yazması, öğretmenleri medrese zihniyetinden kurtarmaya çalışması nedeniyle, eğitim çalışmalarının öncüsü ve saygın bir isim olarak kabul edilir.

CUMHURİYET İLKÖĞRETİM OKULU

İlk adı Selim Sabit İlkokulu'dur.

1923 yılından hemen sonra, Bulgarlardan kalma eski bir okulda, üç sınıflı olarak açılmıştır. Okula Vize ilçesinde yetişmiş ünlü eğitim bilimci Kırklareli eski Rüştiye Okulu Müdürü "Selim Sabit"in adı verilmiştir. Okul 1929 tarihine kadar bu adla hizmet vermiştir. 1931 yılında cumhuriyet valisi Mustafa Arif zamanında üç sınıf ve üç dersanelik okul, daha sonra, Vali Faik Üstün zamanında, iki sınıflı hale getirilmiştir. 1957 yılında okulun, mahalledeki öğrenci artışına ve ihtiyacına yanıt veremez hale gelmesi üzerine yıkılmış, yerine bugünkü bina yapılmıştır. Bina bitinceye kadar, öğrenciler Yahudi Sokağı'ndaki Musevilere ait okulda öğretime devam etmiştir. Bu dönemde okulun müdürlüğünü Tevfik Koçnard yürütmüştür.

SADULLAH KOLOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU

Sadullah Koloğlu; eğitime önem veren Derne doğumlu bir kaymakamdı.

Sadullah Koloğlu; 1913 yılında Pınarhisar Kaymakamı iken, imece suretiyle yapımına başlanan, okulun hizmete girmesi zaman almıştır. Bunda Sadullah Koloğlu'nun 1917 yılında Vize Kaymakamlığına atanmasının rolü olmuştur. Sadullah Koloğlu yalnız bu okulun değil, köylerde de okul yapımlarına önem vermiş, çucukların okutulması işini titizlikle izlemiş ve bu nedenle halk arasında "Arap Kaymakamı" olarak ün yapmıştır. (Sadullah Koloğlu; 1886 yılında Trablusgarp'ın Derne kasabasında doğmuştur ve kendisi bu yüzden "Arap Kaymakamı"adıyla ünlenmiştir.)

Sadullah Koloğlu İlköğretim Okulu; 1920 de Yunan işgali sırasında, Rum Okulları'nın toplu eğitim yaptıkları yer olarak kullanılmıştır. 1922 yılından 1926 yılına kadar, beş sınıflı olarak hizmet vermiştir. 1926 yılında Köy Yatılı Okulu olmuş; 1930'dan sonra, tekrar üç sınıflı köylerde okumuş öğrenciler için, beş sınıflı ilkokul haline getirilmiştir. 1934-1937 yılları arasında okul aynı zamanda "Pansiyonlu Okul" hizmeti görmüştür.

ZİYA GÖKALP İLKÖĞRETMEN OKULU

Kırklareli Sancak Beyi Arif Paşa'nın köşkü olduğu söylenen ve daha sonraki yıllarda Garnizon Komutanları için konut olarak kullanılan bina, Lüleburgazlı Emrullah Efendi'nin 1908'de Kırklareli Milletvekili seçilmesi ve daha sonra Talat Paşa Kabinesi'nde Milli Eğitim Bakanı olması üzerine, 1910 yılında, Padrof adında bir Bulgar'dan satın alınarak orta okul yapılmıştır. Kırklareli'nin eğitim tarihine Paşaköşkü olarak geçen bina, 1930 yılından sonra ilkokula dönüştürülerek, "Ziya Gökalp" adını almış, ortaokulda Yayla Semtin'de Rumlar'dan kalma bugünkü Vali Faik Üstün Okulu binasına taşınmıştır. Ziya Gökalp Okulu'nun bulunduğu bugünkü semt geçmişte olduğu gibi, bugün de "Bademlik Mevkii" olarak adlandırılmaktadır.

"Paşa Köşkü" olarak anılan eski Ziya Gökalp binasının mimari ve tarihi hüviyeti 1980'li yıllarda değiştirilmiş, yanındaki yeni binaya "Ziya Gökalp" adı verilerek,okul yapılmıştır. Mimari biçimi değiştirilmiş bina ise, Milli Eğitimin bir başka hizmetine tahsis edilmiştir.

TEKNİK LİSE ve ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ

Okul, 1946 yılında öğretime ilkokul olarak yapılmış olan on dershanelik binada "Orta Sanat Okulu" adıyla açılmıştır. Bugünkü Orduevi'nin karşısında, Atatürk Bulvarı üzerinde yer alan bina, öğretime Tesviye, Marangozluk ve Demir atölyeleri ile başlamış, zaman içerisinde atölye çeşidi ve öğrenci sayısı artmıştır. Okulun ilk müdürü Tesviye Öğretmeni Fethi Oytaç idi. Yardımcısı ise Tarih, Coğrafya ve Türkçe Öğretmeni Burhanettin Ada'ydı. Ancak okul 1960'lı yıllarda İmam Hatip Lisesi yapılınca Orta Sanat Okulu bugünkü binasına taşınmıştır. Halen okulun 800 dolayında öğrencisi vardır ve müdürü Yaşar Türkmen'dir.

Kırklareli Akşam Kız Sanat Okulu ise 1946'da Yahudi Sokağı denilen cadde üzerindeki Musevi okulunda geçici olarak açılmıştır. O dönemde Vali; Kazım Demirer, Milli Eğitim Müdürü de Hilmi Tuncer'di. Okulun ilk müdürü ise; Bayan Suat Çağıl'dı. İlerleyen zaman içerisinde Akşam Kız Sanat Okulu Kız Enstitüsüne dönüşmüş ve okul 1950'de kapatılan halkevi binasında eğitim öğretimine devam etmiştir. Şimdi kendi modern binasında öğretim yapmaktadır.

ANADOLU LİSESİ

Kırklareli Anadolu Lisesi 1985-86 öğretim yılında Tevfik Fikret İlkokulu bünyesinde açılmış burada dört yıl kalmıştır. Daha sonra Anadolu Meslek ve Merkez Meslek Lisesi binasında bir süre öğretimini sürdüren okul, 1992-93 öğretim yılında bugünkü kendi binasına taşınmıştır ve 24 dersliktir.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ VE KIRKLARELİ

Trakya Üniversitesi'nin 2000 yılı itibariyle Kırklareli'deki birimler şunlardır

T.Ü Teknik Eğitim Fakültesi

Bakanlar Kurulu'nun 12.08.1998 tarih ve 98/1641 sayılı kararı ile kurulmuş olup Yapı Eğitimi adıyla tek bölüme sahiptir. Bu bölüm içinde, Yapı Öğretmenliği ve Yapı Ressamlığı Öğretmenliği Anabilim Dalları olmak üzere iki program yer almaktadır. Köy Hizmetleri Sosyal Tesisleri içinde eğitim ve öğretim veren fakülte kuruluş çalışmalarını, henüz tamamlamamıştır.

T.Ü Kırklareli Sağlık Yüksekokulu

1993-1994 eğitim-öğretim yılında "Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu" adı altında önlisans düzeyinde Sağlık Teknisyenliği Programı'na öğrenci alarak eğitime başlamıştır. 1996-1997 döneminde Hemşirelik Programı açılmış; 1997-1998'de Sağlık Memurluğu ve Hemşirelik Programlarında lisans düzeyinde eğitime geçilmiş, aynı dönemden itibaren önlisans için öğrenci alımı durdurulmuştur.

T.Ü Kırklareli Meslek Yüksekokulu

1976-1977 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak açılmış 1982'de Trakya Üniversitesi'ne bağlanmıştır. Kendisine ait binada eğitim öğretim vermektedir.

T.Ü Babaeski Meslek Yüksekokulu

1994-1995 eğitim-öğretim döneminde uygulamaya geçen okulda Sosyal ve İdari programlar, Büro Yönetimi ve Sekreterlik ile bu bölümün İkinci öğretimi ve İşletmecilik programları bulunmaktadır.

2000-2001'de Çevre Koruma Programı başlamıştır.

T.Ü Lüleburgaz Ticaret ve Sanayi Odası Meslek Yüksekokulu

1993 yılında Lüleburgazlılar'ın doğrudan girişimleriyle kurulan binada, öğretime başlamıştır. 2000-2001 yılından itibaren Bilgisayarlı Muhasebe Bölümü devreye girmiştir.

Çorlu ve Saray Elektrik bölümleri bu okula bağlanmıştır.

Yüksekokul'da Kimya, Elektrik, Pazarlama, Büro Yönetimi ve Sekreterlik ile Tekstil olmak üzere beş program vardır.

T.Ü Vize Meslek Yüksekokulu

1996 yılında Trakya Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulmuştur. Muhasebe ve Pazarlama bölümleri vardır. Okul kendi binasına kavuşma sürecindedir.

MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLERİ

ALİ NACİ
BİLİNMİYOR

LATİF ÖZKAN
BİLİMİYOR

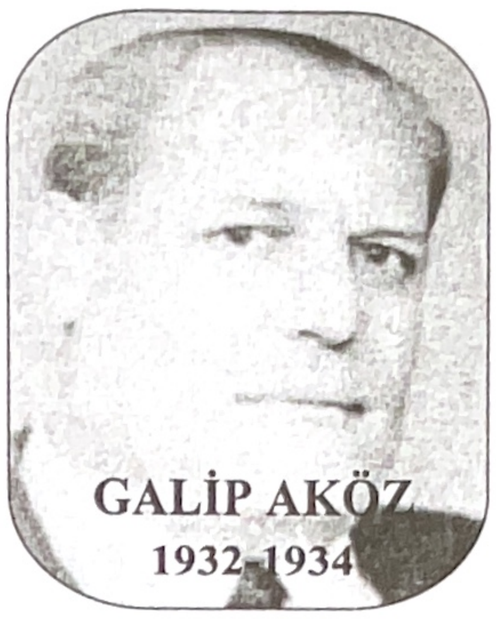
GALİP AKÖZ
1932-1934

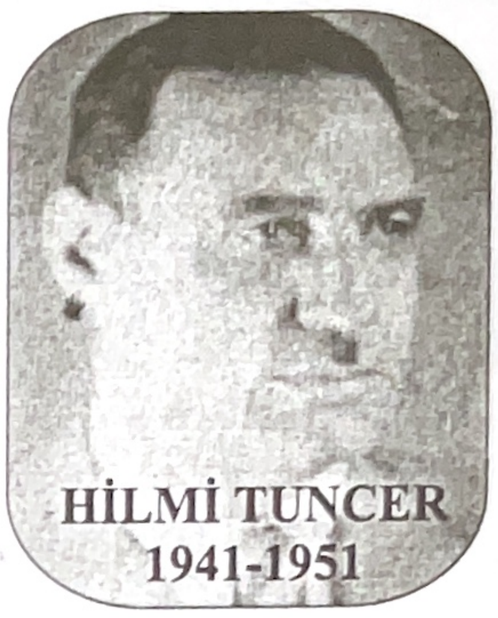
HİLMİ TUNCER
1941-1951

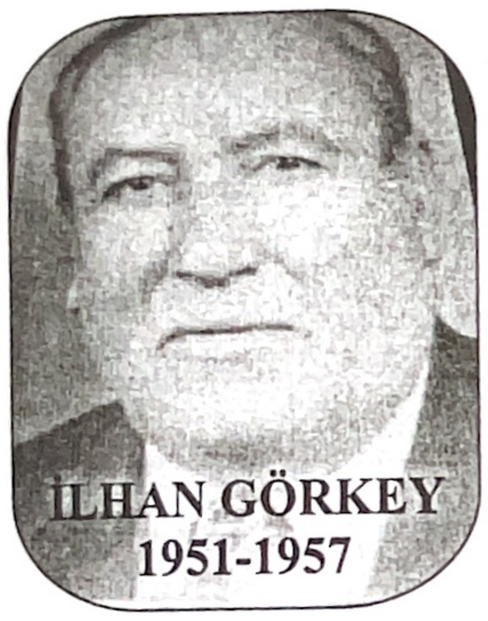
İLHAN GÖRKEY
1951-1957

OSMAN ERBAŞ
1957-1960

[illegible]APRİ[illegible]Şİ
1960-[illegible]2

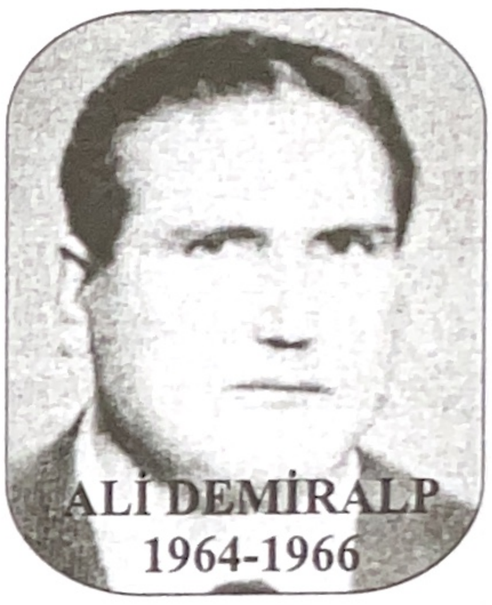
ALİ DEMİRALP
1964-1966

BESİM ALPASLAN
1966-1968

NEJAT TEZCAN
[illegible]68-1969

OSMAN GÜLAL
1969-1974

İSMAİL BOZOĞLU
1974-1976

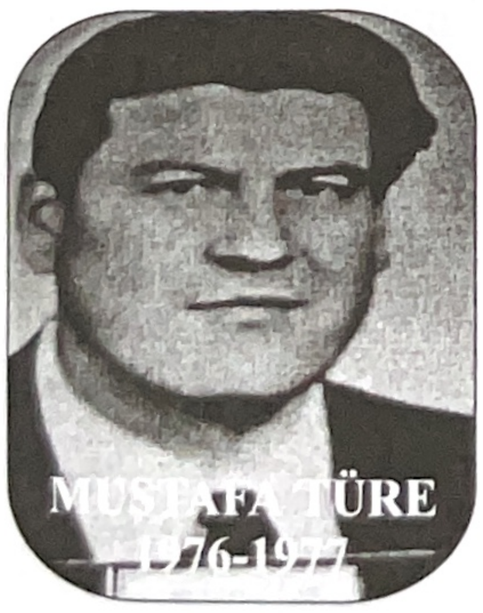
MUSTAFA TÜRE
1976-1977

İRFAN YAVUZ
1979-1981

RUHİ PEHLİVAN
1988-1991

NAZIM EKMEKÇİ
1991-1991

REŞAT KEÇİKDEMİR
1992-1995

CELAL ERYILMAZ
1995-1998

BAYRAM SEZER
1998-GÖREVDE

İL EĞİTİM KONGRELERİ VE KIRKLARELİ

Milli Eğitim Şuraları gibi İl Eğitim Kongreleri de, Cumhuriyet'in eğitim durumunu ve hedeflerini tespit bakımından, yararlı organizasyonlardır. Geçmişte Kırklareli'de Milli Eğitim Müdürlerinin düzenledikleri İl Eğitim Kongreleri çok hareketli ve tartışmalı geçerdi. Kırklareli 2. Eğitim Kongresi 1968 yılında Milli Eğitim Müdürü Besim Alpaslan zamanında yapılmıştı. Ticaret Lisesi konferans salonunda gerçekleşen kongreye; bütün ilkokul öğretmenleri katılmış, yıl sonu değerlendirmeleri yapılmıştı. Bu kongereleri bakanlık temsilcileri de izlerdi.

1968 yılında 2. Eğitim Kongresi'ne katılan öğretmenler kongre öncesi şehrin Şevket Dingiloğlu Parkı'ndaki Atatürk Anıtı'na gitmişler, çelenk koyup saygı duruşunda bulunmuşlardı.

TÜRKİYE'NİN ÖRNEK HALK KÜTÜPHANESİ VE "ATATÜRK DİYE BİR ULUS" SALONU

Kırklareli'nin kitap ve kütüphane ile tanışması; 1592 yıllarına kadar uzanır. Kırklareli, Lüleburgaz ve Vize medreselerinin bazı bölümleri kütüphane olarak kullanılmıştır. 1930'lu yıllarda Kırklareli'nin köylerine merkeple kitap taşınmıştır. Ancak modern anlamda ve bağımsız ünite olarak Kırklareli Halk Kütüphanesi, 1975 yılında hizmete girmiştir. Bundan önce kütüphane Halk Fırkası ve Ahmet Mithat Okulu'nda faaliyet göstermiş-tir. Kırklareli İl Halk Kütüphanesi'nin ilk müdürü Gülümay Bilgin'dir. Daha sonraki yıllarda kütüphanede Yapı Kredi Bankası eski Genel Müdürü Kırklareli kökenli Burhan Karaçam, babası Op.Dr.Hüseyin Karaçam anısına, bir konferans salonu yaptırmıştır.1996 yılında Kütüphane'ye müdür olan Demet Koç'un öncülüğünde araç, gereç ve kitap açısından yaşanan zenginlik ve gerçekleşen kültürel etkinlikler yanında, ATATÜRK DİYE BİR ULUS SALONU hizmete açılmıştır.

KEPİRTEPE KÖY ENSTİTÜSÜ ANILARI (9)

Sefer Hakkı TUNCA
Emekli Öğretmen

KEPİRTEPE'NİN KIRKLARELİLİ İLKLERİ

Otuz kişiydik ve tümümüz Trakya köylerindendi. Köy Öğretmen Okulu adıyla Edirne Karaağaç'ta başlayan; Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesinde Kepirtepe Köy Enstitüsü olarak süren, eğitim öğretim yaşamımız, her günü ve her saatiyle dopdolu geçti.

Bizler, Kepirtepe Köy Enstitüsü'nün ilk mezunları; yani, ilkleriyiz.

Okulumuz Kırklareli İlindeydi; ama, bu şehre hiç gitmemiştik. Bunu, günümüzdeki ulaşım olanakları çerçevesinde, anlamak zor olur. Ama, o yıllarda, memleketimize bile zaman zaman, yürüyerek gitmek zorundaydık.

* * *

Ben Lüleburgaz köylerinden olan sınıf arkadaşımız Mehmet Başaran'ın bile, Kırklareli'ne, yıllar sonra ve öğretmen iken, bir savcılık ifadesi nedeniyle gidebildiğini, gazetedeki yazılarından öğrenmiştim.

Belki de Kırklareli'nin coğrafi konumu, gidip gelmelere, fazla uygun değildi.

* * *

Tekirdağ,Kırklareli ve Edirne köylerinden toplanan okul arkadaşlarım arasında, sekizinin Kırklarelili olduğunu anımsıyorum.

Yine Mehmet Başaran'la başlarsak; diyebilirim ki o; bir büyük edebiyatçı-yazar olacağı adeta bilinen konumdaydı. Sürekli okurdu...

Edebiyat öğretmenimiz Fikret Madaralı, Başaran'a ayrı bir özen gösterirdi. Kepirtepe'den sonra Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü'nü de bitiren arkadaşımın adını, benden bir yıl önce geldiği Ankara Yedek Subay Okulu nöbet defterlerinde, gördüğümü ve heyecanlandığımı anımsıyorum. İlk karşılaşmamız ise yaklaşık 50 yıl sonra, Edirne Halk Eğitimi Merkezi konferans salonunda olmuştu.

Şık görünmeyi ve temiz giyimi seven arkadaşım Mehmet Yücel; çevresindekilere "ad takma" ile ünlenmişti. Arkadaşlar da ona Legor adını takmışlardı.

Biz sınıfın en uzun boylu iki kişisi olduğumuz için, yürüyüş düzenlerinde hep en önde ve birlikte bulunurduk. Kendisiyle üç-beş yıl önce, ilginç bir raslantı sonucu, Lüleburgaz'da karşılaşabildik.

Hüseyin Orhun; okulumuzun en uyumlu öğrencilerindendi ve bütün arkadaşlarıyla iyi geçinirdi. Sportif etkinlikleri sevmediğini anımsıyorum. Üstlendiği işi zamanında yapmayı çok önemserdi. Kendisiyle, yine Mehmet Yücel ile buluştuğumuz gün, Lüleburgaz'da karşılaşabilmiştik.

Yakup Tanrıkulu'yla arkadaşlık bağlarımız çok güçlüydü. İyi giyinir, tüm arkadaşlardan saygı görürdü. Sınıfımızda sigara içen öğrencilerin öncülüğü Mehmet

Yücel'le ikisindeydi. 1945'te, askerlik yıllarımızda, Gelibolu'da görüşebilmiştik.

Arif Kalkan Kırklareli İnece nahiyesindendi. Tüm arkadaşlarla olduğu gibi, benimle olan yakınlığı da sıcaktı. Konuşması peltekti ve müzik derslerinde notaları iyi okuyamıyordu. Bu yüzden arkadaşlar, kendisine solfej adını takmışlardı.

Oğlunun Meriç'teki görevi nedeniyle, çok sık görüşürdük.

Pınarhisarlı Recep Kocaman, yardımseverliği ile dikkat çekerdi. Okuldaki ders araçları ile kendi defter ve kitaplarını çok temiz tutardı. İzine giden arkadaşlara kendi giysilerini verirdi. Ayrıldıktan sonra, Pınarhisar'da, bir özel işim için gittiğimde, görüşebildik.

İbrahim Tunalı (Pullu) ile 2000 yılında ve tam 47 yıl sonra, Edirne'de, bir 17 Nisan'da karşılaşabildik. İbrahim, arkadaşlarıyla çok iyi geçinir; okuldan verilen giysilerle yetinmez yenilerini alırdı.

Giyimine özen gösterirdi.

Müzik alanında çok yetenekliydi ve kendi parasıyla bir akordiyon almıştı. Bizler akordiyonu ilk kez bu vesileyle görmüştük.

Abdullah Erçetin; Arkadaşlarıyla mesafeliydi. Okulumuzun en iyi mandolin ve keman çalan öğrencisiydi. Edirne'de yaşıyor olduğunu öğrendikten sonra, bir kaç kez, görüşmeyi denesem de ulaşamadım.

Ben bu yazı vesilesilye, Kepirtepe'nin Kırklarelili kardeşlerimi selamlıyor; aramızdan ayrılanları sevgiyle anıyorum.

Mehmet Başaran'la, mezuniyetimizden yaklaşık elli yıl sonra Edirne Halk Eğitimi salonunda karşılaştık. Kitap imzalatanların sırasına girip ona sürpriz yapmak istemiştim...

KAYNARCA DERESİ

Mehmet BAŞARAN

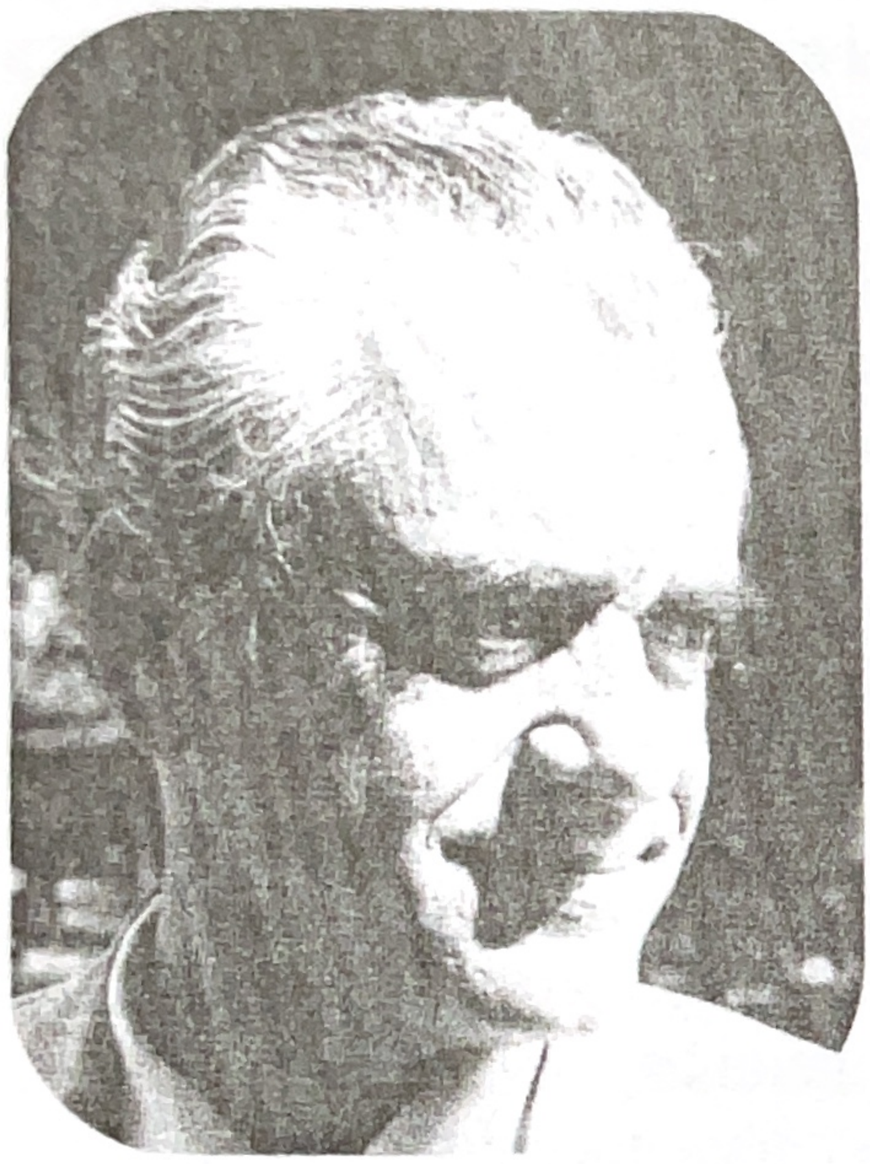

Kocaman bir kayanın altından ak bir patlamayla gün ışığına çıkar. Sesinde, çağıltısında uzak Balkan Dağları'ndan bir şeyler vardır sanki. Gözünü açtığı Kaynarca Köyü'nün insanlarını tanımış gibidir; onlarla sarmaş dolaş olup tarlaları, bahçeleri öpe okşaya Yancıklar'a, Ceylanköy'e doğru akmaya başlar. Kimi zaman gözlerinden Orpheus'tan, Spartakis'ten, Bedreddin'den pırıltılar çakıp geçen yöre halkı, Istıranca Dağları'nın altından geçip, Tuna'dan geldiğine inanır onun. Gözesinden çıkan nakışlı değneği, Kaynarca'ya yolu düşen bir çoban tanımıştır. Bu, Tunaboyu'nda sürüsünü güderken suya düşürdüğü değnektir; ucunu oyarak içine yerleştirdiği altınlar, yerinde durmaktadır. Olayı coşkuyla anlatan yaşlılar: "Tuna kızıdır bu su" derler, içlerini çekerek. Pınarhisar-Lüleburgaz asfaltına sokula uzaklaşa, gündöndü, pancar, mısır tarlaları arasında eğriler çizerek, yedi köyün toprağını gövertir, yedi köy halkının içinde değişik yankılar uyandıra uyandıra Ergene'ye kavuşur Kaynarca Deresi:

"Kıyısında duman duman söğütler
ince bir aşkın ve hüznün söğütleri.
Kopup gelmiş Balkanlar'dan.
Bre Şahin aman
Manastır'ın Serez'in yiğitleri
Alçaklığı ihaneti görmüşler
Koşmaz olmuş al atları.."

Doksanüç Savaşı, Balkan bozgunu, Yunan işgali çok gerilerde kaldı gayrı. Yancıklar'da Rumlar, Hamzabey'de Celaliye'de Bulgarlar yok. Bir zamanlar, Lüleburgaz'a değin geçtiği yerlerin orman olduğuna inanmak zor bugün. Küllerinin üzerinde yeniden kurulmuş köylerin yanından geçerken dalgınlaşır Kaynarca Deresi. Çıplak, hüzünlü tepeler yansır sularına. Duygulanır, çocukluk arkadaşı Eleni ile söyledikleri bir türküyü mırıldanır anam:

"Elenake Elenake, şimefetoş şeşfermake..."

Elen, Elen ne güzel komşu demekmiş bu.

Ya insanları ordan oraya savuran, yerinden yurdundan eden savaşlar mı diyeceksiniz?

"Baştaki talancı köpeklerin işidir onlar" dermiş Eleni, "Halklar dosttur her zaman"

Öyle olmasına öyledir de, az çekmemiş

Rumeli insanı baştaki köpeklerden; "bozgun" dendi mi, bugün bile yetmiş iki damarları birden sızlar. Yaşlıların anlattıklarından bir şeyler sızmıştır torunların dillerine, yaşamlarına da. Yaşamı severler, yoksulluklara sıkıntılara karşın, ahlat ağaçları gibi derine salmaya çalışırlar köklerini. Katılıktan, bağnazlıktan uzaktır inanışları, töreleri. Geçmişin birikimiyle gönülleri zengindir. Ekmeklerini taştan çıkarmayı bildikleri gibi, eğlenmeyi de bilirler. Düğünlerde kızlı erkekli bir aradadır gençler. Bayramlar, hıdırellezler bir başka coşkuyla kutlanır. Gerçi Evliya Çelebi'nin anlattığı Kırklareli'nin yirmi bini aşkın bağı bahçesi, müsellesi (İçki), pekmezi ve köftürü (üzüm pestili) yok gayrı ama, gene de hıdırellezlerde kırlar, ağaçlık alanlar, su başları, Kaynarca Deresi boyu, renk renk giysili, yaşlı genç insanlarla dolar. Hele Kırklareli'nin ünlü Kakava şenliklerinde Diyonizoz şenliklerinin uzantısı bir coşku, doğayla bir sarmaşdolaş oluş yaşanır..

Karagöz'ün de Kırklarelili olduğunu yazar, Evliya Çelebi. Doğrudur, neden olmasın? İnsana, yaşama gülen düşünceyle bakmak, bir çeşit bilgelik ister. Değişik ekinlerin yoğrulduğu tekneden yetişebilir Karagöz gibi biri; halka yukardan bakan, anlaşılmaz bir dille işleri arapsaçına döndüren Hacivat Çelebileri, öyle bir kişilik hallaç pamuğu gibi atar...

Şimdi Lüleburgaz'ın yakınında bomboş tarlaları, yıkılmaya yüz tutmuş yapılarıyla bir ören suskunluğuna gömülen Kepirtepe, Kaynarca Deresi gibi akıp çağıldıyordu Köy Enstitüsü iken. Kırklareli'nin, Tekirdağ'ın, Edirne'nin en uzak köylerinden gelen çocuklar, Trakya'nın boşaltıldığı İkinci Dünya Savaşı yıllarında bir eğitim, üretim imecesi başlatmışlardı orada. Yaşamı karartan zorlukların nasıl aşılacağını gösteriyorlardı yöreye. Hıdırellez kutlamalarındaki, Kakava Şenliklerindeki gibi bir coşkuyla; killi toprağı ipek gibi işliyor, ağaçlandırıyor, bir ivme kazandırıyorlardı oyunlara,türkülere, hünerlere,yaşama... Kepirtepe'den köylere dağılan binlerce öğ retmen, ağzı karalara karşın dirençle, bilinç işçisi gibi çalıştı oralarda; çağdaş eğitimi yaygınlaştırdılar, kooperatifler kurdular, kitaplıklar açtılar, yeni yönlere çevirdiler halkın bakışlarını... "Göçmen"in, göçmenliğini unutması, toprağına dört elle sarılmasıydı bu...

Ne ki sular bulandırıldı kimi zaman; bil imin bilincin uzağında değişmeler yaşandı. Aydınlığını, pırıltısını yitirdi Kaynarca Deresi ve öbür dereler. Giderek Ergene karardı, kokmaya başladı. Hastalandı bağlar, bostanlar. Alibeyköy'e, Almanya'ya göçenler oldu. Nedense, tüm karaağaçlar kurudu Trakya'da. On, on beş kiloluk Çeşmekolu karpuzları, Ergene boyunun ballı kavunları görünmez oldu pazarlarda. Nerde o bir zaman bağlardan sepet sepet taşınan, karagevrekler, yapıncaklar, misketler, keçimemeleri!.. Nerden bilsin Kırklareli'nin ünlü alkolsüz içkisi "hardaliye"yi yeni yetişenler... İnceldi, azaldı değirmenleri döndürecek gücü kalmadı Kaynarca Deresi'nin...

Kaynarca Deresi'ne "Tuna kızıdır bu" diyen yaşlılar tedirgin, kaygılı, bir soru beliriyor gözlerinde Istıranca Dağları'na bakarken: Sinsi bir bozgun mu başlayan?

Oy Kaynarca Deresi
Güvercin topuklu keklik simalı
Denize ve sonsuza bağlayan bizi
Oy düşlerimizin gelini
.....
Oy gümüş kavaklar, yanık söğütler
Oy kanayan toprağın türküsü...

Bu bozgun da aşılacak elbet, yenilecek tüm kirlenmeler...

ZURNA SANATÇISI KARA HÜSEYİN: "ZURNADA PEŞREV OLUR."

Kara Hüseyin'in erik ağacından yaptığı zurna şimdi, Cambridge Üniversitesi'ndedir.

Kırklareli'nin dünya çapında yetiştirdiği Zurna Sanatçısı Hüseyin İhnalı (Kara Hüseyin) "Zurnada peşrev olmaz"a karşı "Zurnada peşrev olur!" demiş ve bunu kanıtlayan müzisyen olarak tanınmıştır. Zurnada "Usta" ve "Otorite" olarak kabul edilmiştir. Sanatında "Kaynak Kişi" olarak da kayıtlara geçmiştir. Uzun yıllar zurna çalmış, yurtiçi ve dışı, uluslararası halk oyunları festivallerine katılmıştır. Bu süreçte kaset ve plak yapmıştır. 1966 yılında Türk halk çalgıları üzerine araştırmalarda bulunmak üzere Kırklareli'ne gelerek araştırmacı yazar Nazif Karaçam'ın tavsiyesi üzerine Hüseyin İhnalı ile görüşen İngiliz Müzikolog ve Türkolog Prof.Dr.Laurence Picken, bu sanatçıyı sonradan yazdığı "Türk Halk Musikisi Çalgıları" kitabına geçirmiştir. Kara Hüseyin'in erik ağacından imal ettiği zurnayı alıp, Cambridge Üniversitesi Dünya Halk Musikisi Aletleri Koleksiyonu'na dahil etmiştir. 1976 yılında Kırklareli'ne gelen ünlü devlet adamı, eski Dışişleri Bakanı Prof. Dr. Turan Güneş, Kara Hüseyin'in evine gitmiş, burada saatlerce zurna çalarak meşk etmiştir.

Hüseyin İhnalı Kırklareli'nin ünlü Eşkiya oyununda, zurna çalarken görülmektedir.

"EVLERİMİN ÖNÜ..." VE KIRKLARELİ TÜRKÜLERİ

"Evlerimin Önü..." Cahit Öztelli imzasını taşıyan ve "Bütün Halk Türküleri" başlığı altında kaleme alınmış bir araştırma kitabı. Öztelli yaklaşık beşbin türküyü gözden geçirerek kendi zevkine göre seçimler yapmış.
1972 yılında, Hürriyet Yayınlarında 10.000 adet basan kitaptaki Kırklareli türkülerini Ferruh Arsunar araştırmış.
Kitaptaki üç Kırklareli türküsünü de bu sayı için aldık.

İNDİM DERELERİNE

Kırklareli Ferruh Arsunar

İndim derelerine aman
Bilmem nerelerine
Yanan dudaklarımı aman
Sürsem memelerine
Nakarat:
Hop cilveli yâr aman
Kaş kara, gözler sürmeli yâr

İndim dere boyuna
Huyu uydu huyuma
Onu düşümde gördüm
Doyamadım uykuma
Nakarat

Gezdim dere önünde
Hıdırellez gününde
Gelin gözünü kırpmış
Taktakın düğününde
Nakarat

İndim dere başına
Sabun koydum taşına
Sevda nedir bilmezdim
O da geldi başıma
Nakarat

YENİ ODA

Kırklareli Ferruh Arsunar

Yeni odanın camları (eşim aman aman)
Yanıyor yanıyor tellice mumları (hey hey)
Ben senden ummazdım bunları (Eşim aman aman)
Sen salcı ben yolcu, germe de kolları

Kavak kavaktan uzundur
Dalından bir teli uzundur
Yar benim iki gözümdür
Sen salcı ben yolcu, germe de kolları

Kavak kavaktan yaşlanır
Dalında bülbül beslenir
Yar küçücükten uslanır
Sen salcı ben yolcu, germe de kolları

UZUN KAVAK

Kırklareli Vasfiye Çemder

Uzun kavak ne gidersin engine
Yaprakların benzemiyor rengine
Anne beni verecek misin dengime
Ah dola dola dola da yâr dolanıyor boynuma
Akşamdan gel sağ yanıma yanıma

Uzun kavak gıcır gıcır gıcırdar
Anne benim sağ yanımda sancım var
Ben ölürsem benden nice nice genci var
Ah dola dola dola da yâr dolanıyor boynuma
Akşamdan gel sağ yanıma yanıma

Uzun kavak dalın malın kurusun
Yaprıkların suda muda çürüsün
Herkes sevdiğini alsın yürüsün
Ah dola dola dola da yâr dolanıyor boynuma

CAMİLER - ÇEŞMELER - YATIRLAR

HIZIRBEY CAMİİ: 1383 yılında, Beylikler Devri'nde Köse Mihalzade Hızırbey tarafından yapılmış, plan ve örtü şekli ile "Tek Üniteli" Camilerin tipik bir örneğidir.

Osmanlıların Rumeli'de ilk yaptıkları camidir.

KADI CAMİİ: Emin Ali Çelebi tarafından, 1577'de yapılan caminin diğer yaptıran kişi ile anılır. Kadı adı, daha önce yakınında bir mahkemenin bulunuşuyla ilgilidir.

BEYAZIT CAMİİ: İlk yapılış 16. yüzyıl olarak bilinir. İkinci inşası 1593-1594'tür. Güllabi Ahmet Paşa tarafından yaptırılmıştır.

KARAKAŞ BEY CAMİİ: 1628'de Karakaş Hacı Mehmet Bey tarafından yaptırılmıştır.

KAPAN CAMİİ: 1640'ta Karaca İbrahim Bey tarafından yaptırıldığı için bu adla anılır.

Hızırbey Camii

Büyük Cami Çeşmesi

ÇEŞMELER: Kayalık, Büyük cami, Gerdanlı, Kocahıdır, Kayyumoğlu, Kapan, Boyacı, Kara Umurbey, Söğütlü, Kadı, Paşa, Hapishane Çeşmesi.

ŞEHİTLİKLER: Kırklareli Şehitliği, Kırklar (Kırk Şehitler Anıtı) Şehitliği.

MEZARLIK: İkizdere Aşağıpınar yolu üzerindedir.

YATIRLAR: Mahya Baba, Balaban Baba, Sancaktar Baba, Hamza Baba, Babapınarı, Karahıdır, Helva Baba, Niğdeli Ethem Onbaşı Anıtı, Karahıyır Anıtı.

BU GÜNDEN YARINA KIRKLARELİ

Kırklareli; tarih, kültür ve doğa zengini bir ildir ve geçmişten gelen birikimlerle yüklüdür. Toprakları, doğal kaynakları, yüzyıllar boyu Roma'yı Bizans'ı ve Osmanlı Devleti'ni beslemiştir. Tarihte; "Meyve ağaçları cenneti ve büyük salkımlı üzümlerin yetiştiği bağ kasabası" olarak isim yapmış, hayvancılığı, av ve yaban hayatı zenginliği ile ünlenmiştir. Balkanlara açılan kapılara ve yollara sahiptir.

Kırklareli yöresinde Atatürk'ün 1936 da başlattığı arkeolojik araştırmalar, gecikmelerle de olsa sürmektedir.İstanbul Üniversitesi'nden Prof.Dr. Mehmet Özdoğan'ın 1993'ten beri kent merkezinin güneyinde, Aşağıpınar ve Kanlıgeçit yörelerinde ulaştığı bulgular, Kırklareli tarihini, M.Ö. 6000-6200 yıllarına kadar götürmektedir. Böylece Trakya'nın ilk sakinlerinin Traklar olmadığı düşüncesi öne çıkar olmuştur. Buluntular, Avrupa Tarihi'nin şekillenmesine de yeni yorumlar getirmiştir. Yakın gelecekte, Kırklareli tarih zenginliği ile iç ve dış bilim çevrelerinin ilgi odağı olmaya adaydır.

Kırklareli Cumhuriyet Tarihi'nin ilk fabrikasına (Alpullu Şeker) sahip olmanın gurur ve onurunu taşımaktadır. Kırklareli son 25-30 yıl içersinde Türkiye'de hızla kalkınan, Milli Hasıla'dan en fazla pay alan illerin başında gelmektedir. Lüleburgaz'da hızla gelişen sanayileşme ve kentleşme, Kırklareli Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulan, kurulmakta olan ve kurulmaları projelendirilmiş fabrikalar Kırklareli'de Kent ve Sanayi Toplumu dönüşümünü yol açacaktır. Bu nedenle Kırklareli'nin alt yapısını Sanayi ve Bilgi Toplumu'na göre yenilemesi, geliştirmesi gerekecektir. Şüphesiz sanayileşme Kırklareli'ne refah ve istihdam getirecek, konut ihtiyacını artıracak, trafik daha yoğunlaşacak, üretim ve tüketim artacaktır. Ancak; Kırklareli, beklenen bu gelişim ve değişime göre kendini hazırlamalıdır.

Diğer yandan doğaldır ki; sanayileşme, beraberinde kirlenme ve çevre sorunlarını da getirecek ve bunları daha güncel kılacaktır. Bu alanda Kırklareli dikkatli ve duyarlıdır. Doğal kaynakların; doğal ve kültürel dokunun korunmasında halkı daha fazla bilgilendirmek ve eğitmek kaçınılmaz bir görevdir.

Ayrıca; Kırklareli topraklarının büyük bölümü sulanabilir durumdadır Bu nedenle cumhuriyet hükümetleri sulama göletleri ve sulama barajları inşa etmiş, akar ve kaynak sularının değerlendirilmesi yoluna gidilmiştir. Ancak; gelecekte, suların ekonomik kullanımı gereği, daha büyük boyutlara varacaktır. Bir başka eğitim görevi, bu noktada, karşımıza çıkmaktadır.

Yakın gelecekte sulama gücü artan çiftçi, klasik ekim yanında, üretim çeşitlendirilmesi ve sanayi ihtiyacının duyacağı sebzeciliğe ağırlık verecektir. Süt ve besi hayvancılığı, bugünden daha fazla, önem kazanacaktır. Kırklareli ekonomisini, tarımını, turizm kaynaklarını Avrupa Birliği Kriterleri'ni göz önüne alarak düşünce ve plan bazında ön çalışmalar yapma durumundadır.

Kırklareli, Trakya'da en fazla orman varlığına sahip bir yöredir. Gelecek yıllarda Kırklareli ormanlarının korunması, iyileştirilmesi, boş alanların ağaçlandırılması, av va yaban hayatının korunması, geliştirilmesi, halkın teşvik edilmesi,çok konuşulup önemsenecektir ki; bu durum da çalışma konuları arasında sayılmalıdır.

Kırklareli'nde "Doğaya Dönüş" sürecinde ve çevreciliğin daha çok öne çıktığı günümüzde, av ve yaban hayatının önemi

güç kazanmaktadır.

Turizm bugün Kırklareli'de bir potansiyeldir: Buna göre; Kırklareli'de Av ve Dağ Turizmi, Doğa Turizmi, İğneada ve Kıyıköy'de Deniz Turizmi ve Babaeski ve Kofçaz'da İnanç Turizm'i, Kırklareli, Kaynarca, Pınarhisar, Vize ve Kıyıköy'de Kültür turizmi olanaklarından söz edilebilir. Unutmamalıdır ki tarihimizde ilk av ve dağ turizmini Padişah IV Mehmet (Avcı Mehmet) Kırklareli'de başlatmıştır. Avcı Mehmet, Karıştıran ve Kırklareli'de 30 bin kişilik mahiyeti ile birlikte avcılık yapmıştır.

Sonuç olarak söylemek gerekirse... Karadeniz'e kıyısı, ağaç ve bitki yüklü Yıldız dağları, Trakya'nın büyük bölümüne su taşıyan Ergenesi ile Kırklareli; Türkiye'nin de gözdesidir.

Kırklareli, bilinen ve bilinmeyenleriyle, kültürel bir hazine ve bilim dünyasının en büyük potansiyelidir.

Eğitimdeki güncel sıkıntılara ve problemlere karşın; okuma, okur-yazarlık ve bilime dönük yanıyla Kırklareli, övünülesi bir yerdedir.

Kırklareli Batı'ya kapı, Batı'ya yoldur...

Ve Kırklareli sanayileşme denilen olgu ile başbaşa, karşı karşıyadır. Bundan böyle yüzlerce Allıpullu vardır Kırklareli'de. Bu çağdaş ve kaçınılmaz gelişim; Kırklareli'yi yönetenlere, burada yaşayanlara çok ciddi görevler yüklemektedir: Yok etmeyen, edemeyen ve doğayı, kültürel değerleri, dokuyu küçümsemeden, hatta ona saygılı ve bağımlı bir süreci başlatabilmek!..

Güzel günler bekliyor Kırklareli'ni, Trakya'yı, Türkiye'yi...

KIRKLARELİLİ KARAGÖZ

"Evliya Çelebi 1658 yılında Kırklareli'ye (Kırkkilise'ye) geldiğinde, Karagöz'ü İstanbul Tekfuru Kostantin'in habercisi, Edirne yakınındaki Kırkkilise'de (Kırklareli'nde) söz sahibi, ağızı laf yapan, ünlü ve çelebi bir Osmanlı Kıptisi (Çingenesi) olarak tespit etmiş ve bu bilgiyi ünlü" Seyahatname" adını taşıyan kitabına geçirmiştir. Ayrıca Karagöz'e, "Sofyozlu Bali Çelebi" dendiğini, böyle anılıp söylendiğini bildirmiştir.

Diğer yazılı ve güvenilir kaynaklar da Karagöz'ün atalarının geleneğine uyan biçimde demircilik yaptığını, Samakovçuk (DEMİRKÖY) maden ocaklarında çalıştığını ileri sürmektedirler.

Biz de Karagöz'ün yaşadığı yeri araştırırken burasının Vize'nin Kömürköy ile Karadeniz kıyısındaki Panayır İskelesi arasında Romanlar'a ait bir köy olduğunu, bu köyün tarihi bir olay nedeniyle ortadan kaldırıldığını, köyde bir Çingene Kale ve Karagöz Mevkii bulunduğunu tespit ettik. Evliya Çelebi'nin verdiği bilgiye diğer bilgiler de eklenerek, Karagöz'ün heykeli Kırklareli'ne dikilmiştir. Kırklareli de Karagöz'ü kendi kültürüne, kendi folkloruna dahil etmiştir. Araştırmacılar için, on yılı aşkın bir süreden beri Karagöz için adres, Kırklareli olmuştur.

HER YERDE ve HER ŞEYDE MÜKEMMELE

Sabırla

Çalışarak

Özenle

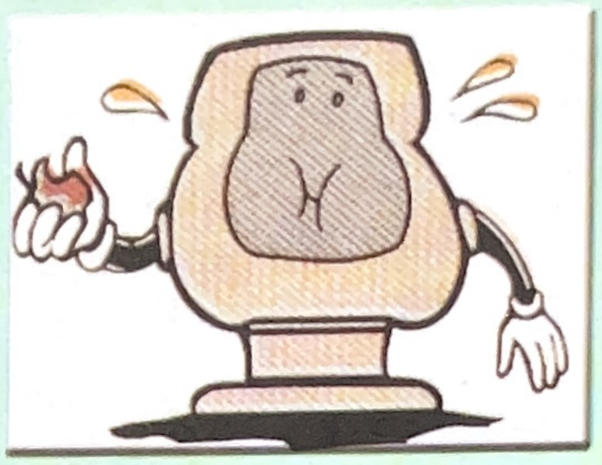

Paylaşarak

ULAŞILIR

SEÇENEK DERSANESİ

"İlköğretim Öğrencilerinin Yanında"

Özerler Mah. Şevket Ödül Cad. Arda 2. Psj. Kat:1 Lüleburgaz / KIRKLARELİ
Tel :0.288.417 73 00
Fax:0.288.412 75 26

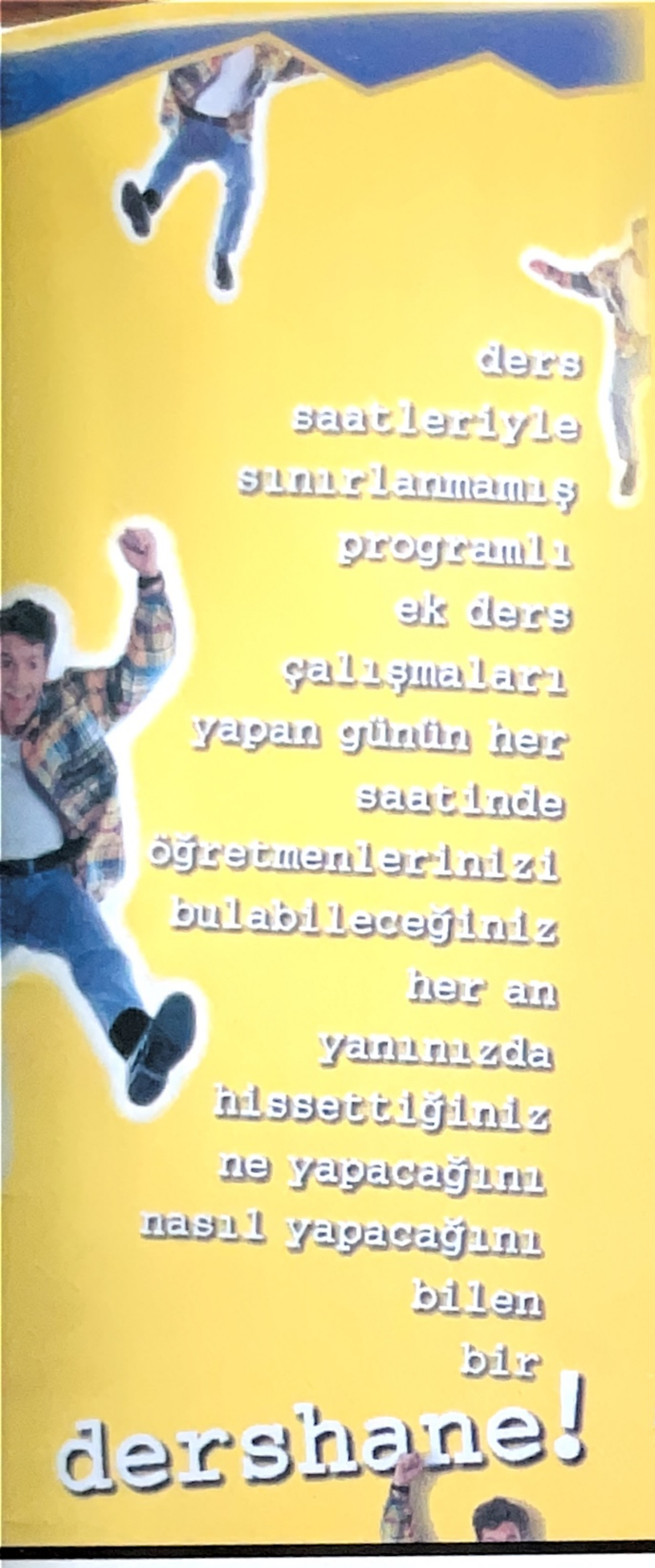

BİZİM DERSHANE

BİZİM DERSHANE

yeni mahalle istasyon caddesi no:23
alo:0.288.412 99 00
fax:0.288.413 00 68
lüleburgaz-kırklareli

Sonuçların Beklentileri Aştığı Dershane

- ÜNİVERSİTE HAZIRLIK
- FEN ve ANADOLU LİSELERİNE HAZIRLIK

KURSLARINDA KIRKLARELİ'DE RAKİPSİZ KURUM

BAŞARI DERSHANESİ

☆ Başarı Farkı BAŞARI'da Yaşanır ☆

MERKEZ:Cumhuriyet Cad. Yeni Gürpınar İş Merkezi KIRKLARELİ
Tel:0.288.212 38 37 Fax:0.288.214 23 39
ŞUBE:Özel İdare İş Hanı Kat:5 KIRKLARELİ
Tel:0.288.214 59 97 Fax:0.288.214 59 98

GELECEĞİNİZİ BİRLİKTE GÖRELİM

YÖN DERSANESİ

YÖN DERSANESİ

İstanbul Cad. Mercan Çarşısı Kat:1 No:32 Lüleburgaz - KIRKLARELİ
Tel:0.288.417 26 37 - Fax:412 02 90

Sonradan Pişman Olmamak İçin;

ATILIM
DERSHANESİ

Uzman Kadro
Güvenilir Rehberlik
Öğrenci - Veli - Dershane İşbirliği
Seviye Grupları
Etüt Saatleri

Kurtuluş Mah. Hürriyet Sok. No:5 Lüleburgaz - KIRKLARELİ
Tel:0.284.412 65 22 Fax:417 82 47